

Հ.Ի.Մ.Ն.Ա.Դ.Ի.Ր.Ք.
 ՄԻՍԱԲ ԵՒ ՍԱՐԳԻՍ ԳՕԶՈՒՆԵԱՆ
 ԱՐՏՈՆԱՏԵՐ՝ ՄԵԼԻՔ ԳՕԶՈՒՆԵԱՆ
 Հասցե՝ Իսթանպուլ, Ֆիննան-
 ներար Ալլամէք սպարանի
 ՀԵՌ-ԱԶԱՅՆ՝ 23480
 SAHIBI
 Melik Kocunyan

JAMANAK

ՄԱՍԻՍԱՅԱՆ

ԺՈՂՈՎԸԴ ԵՎ ԱՆՍՈՐԵՐԻՐ

2ՈՐԵՔՇԱՐԹԻ Գ Ի Ն
 7
 ՀՈՒՏ. 1936
 28ՐԻ ՏԱՐԻ
 ՔԻՒ 11008
 ԼՐԾ.
 Telefon: 23480

ԻՍԹԱՆԳՈՒԼ ԵՐԷԿ ՏՕՆԵՑ ԻՐ ԱԶԱՏԱԳՐՈՒԹԵԱՆ 13ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ԽԱՆԴԱՎԱՌ ՑՈՑՑԵՐ ԵՒ ԽՐԱԽՃԱՆՔՆԵՐ Ի ՊԱՏԻԻ ԹՈՒՐԲ ԲԱՆԱԿԻՆ ԵՐԷԿ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՅԱՆԴԵՍԸ ԲԵՐԱ ԲԱՆԱՍԻ ՄԷՋ

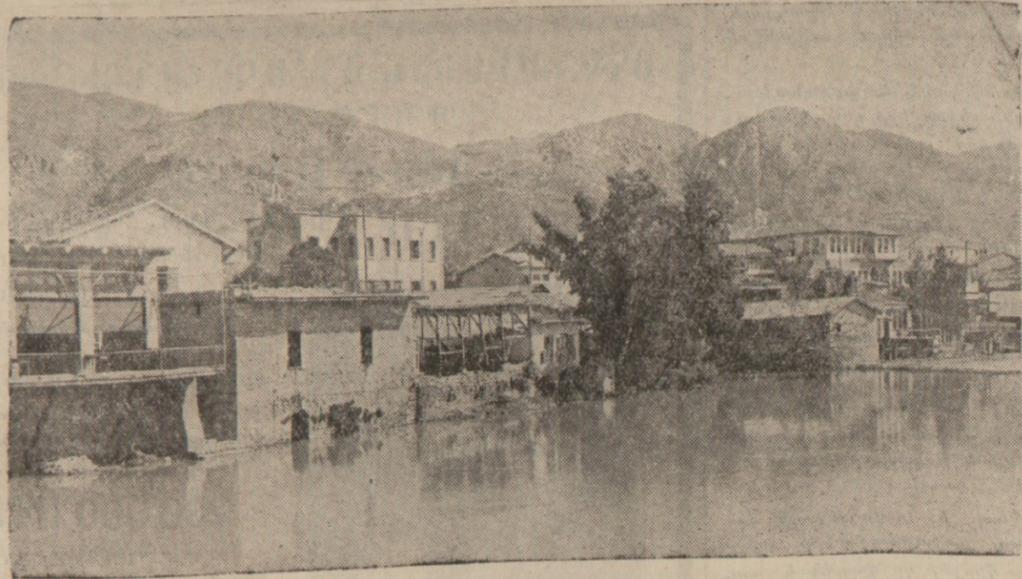
ԱԷՆ ՍԵՎԱՍՏՊՈՒԼԻՔԻ ԿՐԱԿԷՆ ՎՈՒԽՅՈՂ ՐԵՏԱՆԻՔԻ ՄԻ ՎԻՆԱԿԻՐ
ՍՊԱՆԻՈՅ ՆԵՐՔԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ
 Ա.Զ.Գ.Ա.ՅՆԱ.ԿԱՆ ՈՒԺԵՐԸ ԿԸ ՄՕՏԵՆԱՆ
 ՄԱՏՐԻՏ-ՎԱԼԷՆՍԻԱ ԵՐԿԱԹՈՒՂԱԳՕՏԻՆ
 ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐՆ ԱՆ ԿԸ ԳՈՐԾԵՆ
 ԵՒ ԱՅՄՊԷՍ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ ԵՂԲԱՅՐԱՍՊԱՆ ԿՈՒԻԸ
 [Նիսքը կարգալ Բ. էջ]

Իսթանպուլի ազատագրման սարեգործին առթիւ երէկ Կաղափա մէջ տեղի ունեցած հանդիսութեան զանազան դրուագներ: Վերջ Զօրարանակի հրամանատար Զօր. Ալի Սայիտ Հանիր. Յուսարմանին առջեւ տեսնակը կը ստորագրէ «Բոլք» յանուն Կաղափին Յիւսասակարանին վրայ զեփեղում հոյակապ ծաղկեպսակը

Իսթանպուլի ազատագրման տասնհինգերորդ տարեգործը երէկ տօնուեցաւ մեծ հանդիսութեամբ: Ամբողջ քաղաքը և նաև հանդիսատիւն մէջ գտնուող բոլոր շողենուները գրօշազարդուած էին: Բարեգէպ զուգարկութեամբ մը, զարնանային զեղեցիկ օդ մը կ'ընէր երէկ, որով բնութարար ժողովուրդը քաղաքին մեծ պողոտային վրայ տեղ գրուած էին

զիտեղու համար մեծ թափօրին անցքը: Ժամը ճիշդ 10ին, լինումնօթի 21 հարուածներ արձակուեցան, որովհետև տասներեք տարի առաջ ճիշդ այսօր այդ ժամուն էր որ թուրք բանակին հրամանատարը սօքը կը զնէր քաղաքէն ներս: Ասկէ յետոյ, վայրկեան մը ամէն [Շարք Բ. էջ]

Անրափայէն սիրուն քաղաքան մը

ԱՆԹԱՔԻՈՅ Ի ԻՍԿԵՆՏԵՐՈՒՆԻ ԹՈՒՔԵՐՆ Ի ԶԱՅԵՐԸ ԲՈՂՈՒՔԻ ՄԵԾ ՄԻԹԻՆԿ ՄԸ ԳՈՒՄԱՐԵՑԻՆ

ՖՐԱՆՍԱ ՍԱՆՃԱԳԻ ԹՈՒՐԲԵՐՈՒՆ ԻՆՔՆՈՐԵՆՈՒԹԻՒՆԸ ԱՊԱՅՈՎՈՂ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ՎԵՐՈՒՆԻՑ

ՏԷՐՈՒԹԵՕԼ, 6.— Անթաքիոյ և Իսկէնտէրուէնի մէջ 29 Օգոստ. ի յաթանակի տօնին օրը, «Թուրք գրօշակ պարզելու ոճիրը գործող» 20 թուրքերու ձերբակալութեան մասին գրած էինք: Երէկ Իսկէնտէրուէնի գատարանին առջև գտար սկսաւ:

Հազարաւոր ժողովուրդ Իսկէնտէրուէն կը խուժեն

Թող գատարանը զատելու ըլլան, անդին Սանճագին թուրքերը, խոր շահագրգռութիւն ցոյց կուտան այս դատին մասին:

Անթաքիոյ շատ մը զիւղերէն, շուրջ տասը հազար թուրքեր Իսկէնտէրուէն փութացած են:

Փողոցներուն մէջ, շատ մը տեղեր, թուրք Հանրապետութեան քայլերգը երգած է ամբողջ:

Դատարանը քան թուրքերու զատակարութիւնը յետագած է այս ամառ տասներութին:

Հայերը եւ թուրքերը միասին են

ՏԷՐՈՒԹԵՕԼ, 6.— Սուրբական պատուիրակութեան յանուն սանճագին ըրած յայտարարութիւններուն զէմ բողոքի հակայ միջինի մը կատարուած է:

Սանճագին խաղաղ և հայ թուրք պզգաբնակչութիւնը ֆրանսական կառավարութեան բողոքի հեռագիր քաղած են:

Ժողովուրդը բողոքելով Բարիզի մէջ կայացած համաձայնութեան զէմ որոշած է երբեք չմասնակցել յառաջիկայ շարժու կատարուելիք երեսփոխանական ընտրութիւններուն:

Թուրքերուն միացած են սանճագին Հայերն ու Ալէքիները:

Քրանսա համաձայնելու քամաղիք

ԺԸՆԵՒ, 6.— Ազգերու Ընկերութեան քաղաքական բոլորիօր նիստ գումարեց այսօր և խորհրդակցեցաւ հովանաւորութիւններու, այսինքն մանտաններու խնդրին վրայ: Շատ մը պատուիրակներ Պաղեստինի անդկական մանտան քննադատած են:

Ֆրանսական պատուիրակ Վիէնո, սուրբական մանտային վրայ խօսելով, պատրաստակամութիւն յայտնեց Իսկէնտէրուէնի շրջանին լինելու թիւրք ասպահիլու համար թուրքերոյ հետ բանակցելու:

ՀՈՒՆԳԱՐ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ԿԵՍՄՊԵՕԶ ԵՐԷԿ ԱՌՏՈՒ ՄԵՌԱԻ

ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՄԱՅԸ ԽՈՐ ՑԱԻ ՊԱՏՃԱՌԵՑ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

ԴԵՂԻՃԻՆ ԱՆԿՈՒՍԸ ԶԱԽԱՆԱԿԱՆ

ՊՈՒՏԱՔԷՇԹ 6.— Վարչապետ Զօր. Կէօմպէօշ, որ երկամունքի քանակի մը հետեւանքով Միւնիխի մէջ կը դարձանուէր, այս ամառ մեռած է:

Հունգար վարչապետին մարմնի սուգ պատճառած է ամբողջ Հունգարիոյ և Գերմանիոյ մէջ:

Գերման վարչապետ Հիթլեր ցաւակցական հեռագիր մը ուղղեց արքայական խնամակալ Մոլակալ Զօր. թիլի և Զօր. Կէօմպէօշի ընտանիքին յայտնեց թէ Գերմանիա կը կորսնցնէ մեծ բարեկամ մը:

Հունգար վարչապետին մարմնը վաղը երկաթուղով պիտի փոխադրուի Բէլգիա և ժողովուրդին պիտի ցուցադրուի Խորհրդարանին մէջ:

Հունգար դահլիճը հրաժարեցաւ

Հունգար զանգիւնը հրաժարեցաւ վարչապետին մահուանը վրայ:

Ջեռնհաս շրջանակներ կը յայտնեն թէ Հունգարիոյ մէջ նախարար (Շարք Բ. էջ)

ԶՕՐ. ԿԵՍՄՊԵՕԶ

ԼԻՐԵՅԻՆ

ԱՆՎՈՒՄԻՆ

ԳՈՐԾԱԾ ԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆԸ ՍԵՐ ՇՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՅ

ԹՈՒՐԻՔ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄԸ ԹԻՒՐԲՈՒՄԻՆ ՄԷՋ

Ֆրանսիայի և անոր հետեւելով միւս ատար արվելներուն անկումն վերջ, լիբեթին անկումը և Ձեխոյովաքիոյ տուած վերջին որոշումները գրամական հրատարակիւն վրայ նոր անդրադարձեր ունեցան:

Մեր գրամական հրատարակիւն վրայ լիբեթին անկումը ֆրանսիայի անկումէն աւելի ազդեցութիւն գործեց: Որովհետեւ վերջերս, աւուստրական լայն գործառնութիւններ ունեցած էինք իտալիոյ հետ:

Պատժի միջոցներուն վերնալէն յետոյ, խառնութեամբ աւուստրական դաշնագրին նորոգութիւն ետքը, թարսի պայմանով մասնաւորաբար արմատիքի վրայ կարեւոր գործառնութիւններ եղան իտալիոյ հետ: Միայն թէ ծախուած ապրանքներուն մէկ մասը յանձնուած են և փոխարէնը սպասնքով հաշուակցած, բայց միւս մասին գործառնութիւնները չէին եւրած:

Ձեխոյովաքիոյ գալով, հեռագիրը հաղորդեց թէ Բրակայի կառավարութիւնը որոշած է քլիբիւնով պայմանաւորուած երկիրներուն հետ քլիբիւնի գործառնութիւնները դադարեցնել: Հետեւաբար թուրք վաճառականն ալ յարմար դատած է որ Ձեխոյովաքիոյ հանդէպ ստանձնած յանձնարարութիւնները չկատարէ:

Բացարձակ մը

Ֆրանսական ֆրանքին անկումին վրայ մեր կառավարութիւնը յայտարարեց թէ մինչև Սեպտ. 25ի իրիկունը քլիբիւնի հաշուով աւուստրականները պիտի վճարուին գրամին օրուան գնով: Եւ այս զեկոյցին մէջ իրենց գրամը կտորոզ երկիրները խօսքը յիշուած էր: Եւ հաղորդուողները այս ըստածէն կը հասկնան որ մեր կառավարութիւնը նոյն սկզբունքով պիտի գործէ գրամը կտորոզ բոլոր երկիրներուն հետ: Եւ բնականաբար այսպէս պիտի ըլլայ, որով սպաւորուած են անոնք որ մինչև Հոկտ. 5ի իրիկունը առաջ քլիբիւնի հաշուով վճարած գրամ ունին:

Արտածողներու ժողովը

Արտածող վաճառականները երէկ առտու գումարում մը ունեցան Թիւրքֆիլիսի մէջ և Օֆիսին հաղորդեցին լիբեթին մասին իրենց ունեցած մտածումները:

Արտածում ընող վաճառականները հետեւեալ պայմանները կը գնեն իրենց գրամները ամբողջութեամբ կարեւոր ստանալու համար:

1. Թարսի պայմանով ապրանք ծախել և մեր տուած ապրանքներուն թէ՛ բոլոր փոխարժէքը գանձելու և թէ՛ գրամին երեւէջներուն դէմ ապահովուիլ մեր ներսածած ապրանքներով:
2. Լիբեթին անկումէն անմիջապէս վերջը իտալական կառավարութիւնը դադարեցուցած է ապրանքներուն իր երկրէն արտածումը, որով բացը կը մնան մեր երկրէն իտալիա դաշնած ապրանքներուն մէկ մասին փոխարժէքը: Անմիջապէս իտալական կառավարութեան գիմել ասոր առաջը առնելու համար:
3. Պայմանաւորուած և սակայն տակաւին չզրկուած ապրանքներուն համար վերապահ ըլլալ և իտալիա ապրանք չզրկել: մինչև որ իտալական կառավարութեան ու իտալացի արտածողին կողմէ չեղաշնաւորուին անոնց փոխարժէքին վճարումը:

Արտածողները, սակէ՛ ուրիշ չորս պայմաններ ալ յիշեցին և Թիւրքֆիլիս բոլոր ասանք հեռագրով տեղեկացուց Անգարա:

Արտածութեան փոխարժէքները

Արտածութեան փոխարժէք գրամ-

ՄԿՈՅԵԱՆ

Լիբեթին ԿԸ ՅԱԶՈՐԴԷ

«Սոն Բոսթա» իր երէկի թիւին մէջ կը հրատարակէ վաշաւիայէն ստացած լուր մը որ իբր թէ Մոսկուայէն հաղորդուած և Ֆրանս. մամուլին կողմէ հաստատուած լուրերու համաձայն, արտաքին գործաւար Լիբեթինօֆ պիտի հրաժարի: Այս հրաժարումին պատճառ ցոյց կը տրուէ պատերազմական գործաւար մարտաշարտ Վորոյիլովի հետ անոր ունեցած կապերը:

Լիբեթինօֆի որպէս յաջորդ ցոյց կը տրուին պարենաւորման գործաւար Ալթմանս Միկոյան, որ ինչպէս գրած ենք, ներկայիս Ամերիկա կը գտնուի մասնագէտներու մարմնի մը հետ, արտաքին խորհրդակցութիւններ և Բարիզի զեպան Բոթէմբին, որ, ինչպէս յայտնի է, նախագէտ քաղաքի մէջ պաշտօնավարած է որպէս ընդհանուր հիւպատոս:

Ներուն համար մեր կառավարութիւնը որոշեց նախ ստանալ թուրք լիբան, յետոյ կարգաւ սթէրլին, պէլլա և տարր:

Պորսայի երկուան կացութիւնը

Պորսային մէջ ֆրանքին անկումէն աւելի լիբեթին անկումը մեծ ազաւորութիւն գործեց: Մէրքէզ Պանքան անդլ. ոսկին գին գրաւ 620-623 զրուշ և գործ եղաւ 12,000 սթէրլինի վրայ:

Սեպտ. 25էն ի վեր եղածին պէս, երէկ ալ լիբեթին մասին լոնտոնէն գին մը հաղորդուեցաւ: Ֆրանքը՝ 16.90էն բացուեցաւ և 16.75ի վրայ գոցուեցաւ: Մէրքէզ Պանքայի բաժնիքներուն վրայ երէկ գործ եղաւ 91.50էն:

Լիբեթին անկումին դէմ Գերմանիա

Պերլին, Դրամական հրատարակը գորմանքով լսեց լիբեթին անկումը և բաւական մտահոգուեցաւ, նկատի առնելով որ մինակ գերման գրամն է որ չէ ինկած, ինչ որ նեղ կացութեան կը մասնէ գերման գործարանատէրը:

Անգլիոյ գոհուակուրիւնը

ԼՈՆՏՈՆ, 6.— Դրամական հրատարակը գոհ է լիբեթին գինը ինչուէն և կարգ մը ապրանքներու ներածման մաքսատուրքը զեղչուելէն: Անգլիա կը յուսայ որ այս միջոցներով, իտալիա պիտի կրնայ աւելի մեծ քանակով գնել անդլ. հանքածուխ:

Իսպ. մամուլի կարծիքը

ԶՈՒՄ, 6.— Լիբեթին անկումին մասին «Ճօնալէ տ'իթալիա» թերթը կը գրէ.— Իտալիոյ արտադրութիւնները շատ կը վնասելն զինքնու սղութեան հետեւանքով: Լիբեթին անկումը իտալիոյ տնտեսական գործերուն նոր ողեւորութիւն մը պիտի տայ, պայմանաւ որ պետական պիւտձէն հաւասարակուած մնայ և զինքը բարձրացում չկրնէ:

Մէրքէզ Պանքային գործառնութիւնները

ԱՆԳՐԱ, 6.— Պետական Պանքան կարեւորութեամբ կը հետեւի գրամական անկումներուն մասին տրուած տեղեկութիւններուն: Պանքան կ'ընդունի վաճառականներուն և հաստատութեանց կողմէ գրամին ինկած երկիրներուն համար եղած ֆրանքով վճարումները: Փանի մը օր վերջը, երբ ուրիշ երկիրներու ալ կացութիւնը պարզուի, պանքան պիտի ընդունի բոլոր երկիրներու գրամները:

Իսպ. Պորսաները կը բացուին

ԶՈՒՄ, 6.— Այսօր հրատարակուած պաշտօնական զեկոյց մը կը հաղորդէ թէ վաղը պիտի բացուին պորսաները:

ՍՊԱՆԻՈՅ

ՆԵՐՔԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՍԻՎԻԼ 6.— Ազգայնական օգանակեր երէկ Մատրիտի վրայ նետուեցին հազարաւոր յայտարարութիւններ, որոնք մանրամասնութիւններ կը հաղորդեն կարմիրներու գործած սխրագործութիւններէն և ժողովուրդը կը հրաւիրեն չլիմազրել Չօր. Ֆրանքօի ուժերուն առաջացման:

ՊՈՒՐԿՈՍ 6.— Ազգայնական ուժերը կը մտածեն Մատրիտ-Վալէնցիա երկաթուղին:

Իրլանդիա ընդունելու է Կ'օգնէ

ԼՈՆՏՈՆ 6.— Չօր. Օ'տուֆի Տըպլին հասաւ Սպանիայէ, ուր տեսակցեցաւ Չօր. Ֆրանքօի հետ: Ան յայտարարեց մամուլին որ, Իրլանդացի կամաւորներու առաջին գունդը, որ պիտի կուսի Սպանիոյ ազգայնականներուն կողքին այս ամառ պիտի մեկնի Սպանիա:

Մասիս դիմադրութեան կը պահանջուի

ՄԱՏՐԻՏ 6.— Կացութիւնը բարեւաւեցաւ կառավարական ուժերուն համար, այս վերջիններուն կողմէ գանդակաւ ճակատներու վրայ տարուած յայթանակներու հետեւանքով:

Միւս կողմէ կորովի միջոցներ ձեռք առնուեցան ըմբոսներու դէմ դիմադրութիւնը գորացնելու համար:

Վաշնտիայէ 20000 հոգի զրկուեցան օգնութեան Մատրիտի, որու վըրայ 150000 ըմբոսներ կը պատրաստուին յարձակիլ:

Օվիսոյէ կը հաղորդուի որ Ասթուրիաներու հանքագործները վեւեկան ին յարձակման այս քաղաքին դէմ:

Անոնք կը յարձակին ապստամբներուն վրայ, ուժանակներ արձակելով անոնց դէմ: Պիլպոյէ կը հաղորդուի որ, կառավարականները Մօթիլթօն գրաւելէ յետոյ կը յաւանքանան Տէվայի վրայ, զոր կը յուսան թէ դիւրաւ պիտի կրնան վերադառնել պատերազմ. նաւատորմին օգնութեան շնորհիւ:

Պատանդներուն մեծամասնութիւնը սպանուեցաւ իբր փոխադարձութիւն ըմբոս յանձնաւի մը կողմէ կառավարական թորփիլանաւի մը ընկղման: Ընդամենը 150 ըմբոս պատանդներ գնդակահարուեցան Պիլպոյի մէջ:

Կարմիր Մաշի անդամ Տօքթ. Ժուլո սկսաւ բանակցիլ այս քաղաքին կառավարչին հետ և կը յուսայ թէ արգելք պիտի կրնայ հանդիսանալ նոր գնդակահարութիւններուն Պարչելոնէ կը հաղորդուի որ Քաթալան ուժերը բազմաթիւ յայտանակներ տարած են Հիւսէքայի և Սարակոսի շրջաններուն մէջ:

Թօլէտօի և Նալպիլիտի ճակատներու քաղաքապետները խիստ զօրաւոր զիւրքեր կը գրաւեն և որոշած են ի գին ամէն բանի պաշտպանել զանոնք:

Ապանիոյ Ֆաւականացու մը պատերազմ կը նշանակէ

ԵՏԻՆՊՈՒՐԿ 6.— Աշխատաւորական կուսակցութեան համաժողովը քուէարկեց բանաձեւ մը որ իր համակրութիւնը կը յայտնէ Սպանիոյ ժողովուրդին և կառավարութեան և կ'ընէ մասնաւորաբար:

1.— Ամենամեծ անարդարութիւն պէտք է ընծայել, որպէս զի չէզոքութեան հանդիսաւոր յանձնարարութիւնները ի վնաս Սպանիացի ժողովուրդին չըլլան:

2.— Անդլ. կառավարութիւնը պէտք է ապահովէ որ Փօրթուկալ հաստատութիւնը գործակից կնքուած համաձայնութեանց գործադրութեան մը:

Մ. Կրիլովուս կատարելով այս առաջարկը, յիշեցուց որ չէզոքութեան քաղաքականութեան նախաձեռնարկ եղած էր Պրոմ, որու ուժ կուսակցին Սովեթները:

ՎԱՐՉԱՊԵՏ

ԿԷՕՄՊԷՕՇ ՄԵՌՍԻ

[Շար. Ա. ԷջէԳ] րական տագնապ շարի ծագի, որովհետեւ Չօր. կէօմպէօզ զգալով թէ իր կեանքին վերջին օրերը կ'ապրէ, միջոցներ ձեռք առած էր իր քաղաքականութիւնը չփոխուելու համար:

Ո՞վ պիտի ըլլայ կէօմպէօցի յայտորդը

ՊՈՒՏԱԲԷՇԺ 6.— Չօր. կէօմպէօզի մահէն ետքը, այս պաշտօնին ամէնէն յարմար թեկնածուն կը նկատուի Մ. Տարսնի, որ հանգուցեալ վարչապետին օգնականն էր և վստահութիւնը կը վայելէ ինամա կալ Մոմակալ Չօրթիլի:

Կենսագրական գիծեր

Հունգար վարչապետ Չօր. կէօմպէօզ 49 տարեկան էր: Իր ընկերային կեանքը սկսած է վարժարանի ուսուցչութիւն ընելով. յետոյ բանակը մտած և մինչև զօրավարի աստիճանին բարձրացած է:

Չօր. կէօմպէօզ Լնդ. Պատերազմին Մերայիոյ և Ռուսիոյ սահմաններուն վրայ կուռած, յետոյ Վիեննա գաւառով հոն զինուորական կցորդ եղած է: Համայնաւար տիկապետութեան դէմ մղուած կռիւներուն մէջ մեծ դեր ունեցած և յետոյ վարած է այն շարժումը որ հակառակեցաւ Եւալի. թագաւորին կրկին իր գարը բարձրաւարուն: 1928ին եղած է պատերազմական նախարար, 1932ին վարչապետ:

Չօր. կէօմպէօզ աշխատեցաւ, լեւրոպայի մէջ, Ֆրանսայի քաղաքականութեան դէմ գործող խմբակ մը հաստատել և այս մտօք մտտեցաւ իտալիոյ և Գերմանիոյ: Չօրավարը այս տարի սաք վիճարանութիւն մը ունեցաւ երեսփոխանի մը հետ Հոմմի բրօթօքոլին ստիլու և ստրպուեցաւ մենամարտի իր հակառակորդին հետ, վիրաւորուեցաւ և ինքն ալ վիրաւորեց իր հակառակորդը:

ԻՍԹԱՆՊՈՒԼ

ԵՐԷԿ ՏՕՆԵՑ

ԱԶԱՏԱԳՐՈՒԹԵԱՆ 13ԻԿ ՏԱՐԵԿԱՐԸ

[Շար. Ա. ԷջէԳ] մարդ իր տեղը կեցաւ և երթեւեկը ու բոլոր շարժումները դադարեցան, ի յիշատակ նահատակ զինուորներու:

Ժամը տար հինգ անցած զինուորական թափօրը ճամբայ ելաւ Սուլթան Ահմէտէն դէպի Թարսնի: Հոն մասնաւոր թրիպուսին մէջ տեղ գրաւուած էին քաղաքը գտնուող երեսփոխաններ, կուսակալ Մուհիտտին Իւսթիւնապ, Չօր. Ալի Սալիա, հրամանատար Ալի Ֆուաատ: Ինչպէս նաև զինուորական և քաղաքային բարձր պաշտօնատարներ: Քաղաքին նուազախումբը սկսաւ հնչեցնել անկախութեան քայլերը, որով օրուան հանդէպին բացուած կը կատարուէր:

Ապա ծագեցան իրար դեմ դուռեցան հանր. յուշարձանին վրայ: Բանակին կողմէ Չօր. Ալի Սալիա ստորագրեց մասնաւոր տետրակին մէջ:

Սակէ վերջ բազմաթիւ ճաւեր խօսեցան, որոնք մեծապէս ծախահարուեցան:

Կէսօրէն վերջ, քաղաքապետ և կուսակալ Մուհիտտին Իւսթիւնապ մասնաւոր պատուիրակութեան մը հետ զօրաբանակի հրամանատարութեան պաշտօնատուներ երթալով այցելութիւն մը տուած է բանակին և զինուորին:

Գիշերը բոլոր Հայքէվիներուն մէջ հանդէսներ կազմակերպուած են:

Կուսակալ Մուհիտտին Իւսթիւնապ յանուն քաղաքին և ի պատիւ բանակի ներկայացուցիչներուն, պարանաղէս մը տուաւ երէկ զիշեր, Բերա Բալայի օրհաններուն մէջ: Այս պարանաղէսին ներկայ գտնուեցան բոլոր բարձրաստիճան զինուորականները, հրամանատարները, երեսփոխաններ և զեպանակ մարմիններ:

ՕԴԱՆԱԻԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱԶԱՆՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼ

ՀԱՅԿ ՓՈՓԱԶԵԱՆ

Կիբե, Պէյօղլու, Բաքիլայ 6աւ. «ԵՐԼՏԸՐԸՄ», 177 թիւ (ձիւս սիմիւս Սարայի դիմաց)

Պատիւ ունի ծանուցանել այս հասարակութեան թէ այս ԿԻՐԱԿԻ ՅՈՐԵԿ, 11 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, տեղի կ'ունենայ Սաւառակի վիճակահանութեան վերջին մեծ թիւածք. առաջին պարգև:

200,000 ԼԻՐԱ

Յարգելի տիկիներ, օրիորդներ և պարոններ, պէտք կը զգած ձեր ուշադրութիւնը հրաւիրել, թէ այս թիւածքը շատ կարեւոր է իր բազմաթիւ մեծ և պզտիկ պարգևներով, թէ այս թիւածքը ձեր կեանքին հազուապետ առիթներէն մէկն է մէկ ոտուով խոշոր հարատուութեան մը տիրանալու: Եթէ չանցաք անոյցութեան և բարբորութեան մէջ պիտի լողաք, ուրիշ մի ինչպէք ձեր քանի մը ոսկին, անպատճառ գնեցէք նախ մը թէ երկու այս մեծ վիճակահանութեան տամբէն, «Երբըրբ» կիլէն տրամադրելի տոմսեր ունի: «Երբըրբ» կիլէն այսօր Պէյօղլուի ամենէն բախտաւոր և ամենէն շատ չանցող կիլէն եղած է, վեց ամսուս մէջ բախտը մեկ 4 անգամ խոշոր պարգևէ շնորհու ըլլալով, «Երբըրբ» կիլէն համարաւոր է մեծ պարգևներու սխոյան տիրողին արժանացած է:

Իւրք և սարգելի ընթերցողներ «Երբըրբ»էն գնեցէք ձեր տոմսակները, ոչպէս ընելով չար և բազրը ձեզ ընկեր պիտի ունենաք: Բոլորովին նոր բրօքրամով նոր սեւիլի տոմսակները պիտի սկսիք ծախել յաւաքիկայ Հոկտեմբեր 12 երկուշաբթի իրիկունը սկսեալ:

Վեցերորդ արգելէն վերջին թիրածի ձեր ունեցած տոմսակները եթէ ունէ պարգև չլանին, ընէք մեզ նորերուն հետ փոխանակելու և 50 զրուշ վարգիլք ստանալու համար, առաջին տոմսակը կ'արժէ միայն 1 ոսկի, մեր կիլէն համբերութեամբ շարունակողը անպատճառ պիտի շահի:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ԱԹԱԹԻՐՔ

ԱՆԳԱՐԱ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱԻ

Հանրապետության տունը և Աղզ. Մեծ ժողովի բացման օրերը մասնացած ըլլալով, Հանրապետության նախագահ Աթաթիրքը երէկ մասնաւոր կառավարութեամբ Անգարա վերադարձած է: Աթաթիրքը ժամը 4.30ին միջոցները Տօլմա Պահչէի պալատէն շարժանաւով մը Հայտար ֓աշա անցած և այնտեղ մասնաւոր կառավարութեամբ մնացած է:

Հանրապետության նախագահին, կայսրանին մէջ, ողջերթ մաղթած են քաղաքի պաշտօնական մարմիններու ներկայացուցիչներ, գործարարներ, քաղաքի գաղութային կառավարիչներ, ինչպէս. Ապառովութեան անօրէնը և ժողովրդային հոծ բազմութիւն մը, որ խանդավառ ցոյցներով ողջունած է Աթաթիրքը:

ԽԱՂԻԻ կեդրոնական դիւանը Անգարա կը փոխադրուի:

ՕՍՄԱՆԵԱՆ զբամաստան անօրէն Մ. Պարէլի, որ զբամաստան վերաբերեալ գործերու համար Բարիզ գացած էր, երէկ վերադարձաւ:

ՄԱՅՐԵՐՈՒ Միութիւնը երէկ, Բաւք Օթէլի մէջ նուագահանդէս տուաւ:

ՔՈՒՐԹՈՒԼՈՒՇԻ մէջ հիւսուածեզէնի գործարանի մը մէջ, առանց անտեսական գործակարութեան հրամանին օտար վարպետ աշխատուողն համար քննութեան ձեռնարկուած է:

ԵՂՍԵՂԻ մէջ կը բացուի Պալքանեան բժշկական շարժքը, որուն մասնակցելու համար զբացի երկիրներու ականաւոր բժիշկները քաղաք ժամանած են:

ՎԱՐՁԱՊԵՏ Իսմէթ Ինէճիւ, արտաքին գործակարութեան երթալով միջոց մը զբաղուած է:

ՀԱՆՐԱՊԵՏՆԻՅ շինութեանց գործավար Ալի Չէլիքչիան կը շարունակէ իր քննական պտոյտը և այժմ կը գտնուի Իզմիր:

ԱՆԳԱՐԱՅԻ մէջ բացուած ձեւական աշխատութեանց և ձեռագործի ցուցահանդէսը փայլուն ընդունուած է:

ՏԵՏԵՍ. և երմտական գործավարները Գարաքէօնէ հասան:

ԹՈՒՐԻՅԻՈՅ զանազան քաղաքներու միջև հեռաձայնի նոր զիմեր պլախ հաստատուին:

ԹԱՐՍՈՒՍ Նարաէն ճամբուն վերայ օթօպլիսի ծանր արկած մը տեղի ունեցաւ, որուն հետեւանքով 3 հոգի մեռան: Վեց հոգի կեանքը անյոյր, իսկ 14 հոգիինը ծանր է:

ՏԻՈՒՐ ԴԵՊՔ ՄԸ ԾԱՆՐ ՊԱՏԻԺՆԵՐՈՒ ԱՏԵԱՆԻՆ ԱՌՁԵԻ

ԴԱՏԱՊԱՐՏԵԱԼԻՆ ԶԱՒԱԿՆԵՐԸ ՈՂԸ ՈՒ ԿՈՏ ՓՐՅՈՒՑԻՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻՆ ՄԵՋ

Երէկ, Մանր Պատիճներու դատարանին մէջ շատ ցաւալի դէպքի մը սկանառես եղանք:

Քաղաքապետութեան անուրդի տեղի պաշտօնականներէն Մախլի մասին վճիռ պիտի տրուէր: Մախլ ստացազիւրներու մէջ մաս խաղցուցած և 17 լիտայի զեղծուծ մը ըրած է:

Ամբաստանեալ դատարանին վրայ ազդեցութիւն գործելու մասք, հետք բերած էր կինը և եօթ գաւակները:

Վճիռը հաղորդուեցաւ որուն մէջ կ'ըսուէր թէ, Մախլ 17 ուկէս սակ խրացուցած էր և կը դատապարտուէր 5 տարի ծանր բանտարկութեան և երեք տարի ալ պաշտօնազրկութեան, սակայն նկատի առնելով կարգ մը յանցանքը թեթեւցող պատճառներ, դատարանը ներդատուութեամբ վարուելով, զեղծարար Մախլի պատիճը իջեցուցին մէկ տարի ութ ամիս բանտարկութեան և մէկ տարի պաշտօնազրկութի:

Ամբաստանեալ դատարանէն դուրս հանուած պահուն, աղբիկներէն մէկը նետուեցաւ դատարաններուն ամպիտը և սկսաւ պոռալ:

— Ինչո՞ւ հայրս դատապարտուցիք, ուրեմն մեզի ալ հրացանազարկ ըրէք:

Մախլի տղաքը, ամէնքը միարբան, սկսան լալ, պոռալ:

Պահ մը ունկնդիրներու նստարաններէն ալ լացի ձայներ բարձրացան, այնպէս որ դատարանը խլացուցիչ լացի կոծի ձայնով լեցաւ:

Մախլի գաւակներն ու կինը դժուարաւ դուրս հանուեցան դատարանէն:

Մախլի կինը դատական բժիշկին խնդրազի մատոյց և ըսելով թէ իր ամուսինը թոքախտ է, ըստ այնմ կարգադրութիւն և դուրս կը հայցէ:

ՀԱՄԱՍՍԱՐԱՆԻ Իրաւագիտական ճիւղը չորս տարիի բարձրացաւ:

ՊԵՅՈՂԼՈՒ Պէքլի Սօքաքի բնակիչներէն 76 տարու ծերուկ մը իր տան մէջ մեռած գտնուած է: Մահը կատակածելի կը նկատուի:

ԲԺՇԿ. Սենեակը որոշած է բժշկ. մեծ համաճաղխտարան մը հիմնել:

ԻՍԹԱՆՊՈՒԼԻ համալսարանին բացուած տեղի ունեցաւ այս առաւօտ ժամը 10ին: Բէքթէօր ձէմիլ Պիլալի ճառով: Առաջին դասը տուաւ քրօֆ. Շէմսէտտին պատմութեան մասին:

ԹԱՂ. ԼՈՒՐԵՐ

ՊԵՅՈՂԼՈՒԻ Թաղ. Խորհուրդը իր երէկ իրկուած նիստին մէջ զբաղեցաւ դարձեալ իրենց զաւակները ձրի կամ պակաս թոշակով պարտք ընդունուելու համար բազմաթիւ ծնողքներու կողմէ եղած զիմուհներով և տրուած բացատրութիւններով: Գրաւորապէս զիմուծ կատարող ծրնողքներու նիւթական վիճակի մասին քննութիւն կատարուելէ վերջ, անոնց արդիւնքին համաձայն թշուակ կը սահմանուի, կամ ձրի և կամ կիսաթոշակ կ'ընդունուի աշակերտը: Թաղ. Խորհուրդը թէեւ իր օրակարգին վրայ գտնուող կարգ մը ընթացիկ խնդիրներու մասին ալ քննութիւն և խորհրդակցութիւն կատարած, բայց ասոնց մասին զեռ վերջնական որոշում մը չէ տուած:

ՎԱՐՁԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ իր այսօրուան նիստին մէջ պիտի քննէ տեղեկագիրը Պէյողուի Թաղ. Խորհրդոյ ներկայացուցիչ Տիար Ե. Եռստեֆեանի և Կալուածոց Հողաբարձութեան ներկայացուցիչ Տեարք Յ. Կէլբէկեանէ և Ա. Սարաֆեանէ բաղկացած Մասնախումբին Թօքաթեանի կարգաւորութեան հաշուակցութեան մասին, ինչպէս նաեւ Կալուածոցի կանոնադրին փոփոխութեան խնդրը:

ՈՒՍՈՒՑՁԱՅ Օգնութեան Սընտուակի Հողաբարձութիւնը երէկ իրկուած իր ամառնային դադարէն վերջ առաջին անգամ նիստ գումարելով զբաղեցաւ զիմուծարար կարօտ ու անկեալ ուսուցիչներու և կամ անոնց աշխատողներու կողմէ եղած նպատակ խնդրանքներով և խորհրդակցութիւններ կատարեց հասոյթներու ապահովման և անոնց թշուառ վիճակին բարելաւման մասին:

ՀՈԳԵՂԱՆԳԱՏԵԱՆ ՊԱՃՏՈՒՆ ԵՒ ԱԿՏԱՐԱԳ ՊԱՂԱՅԻ Ս. ՀՐԵՏԱԿԱԿԵՏ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Թաղ. Խորհուրդու ուխտաւոր ժողովուրդեան կը ծանուցանէ թէ այս կիրակի 11 Հոկտ. Տ. Սերովբէ Ա. քննչ. Պարմանան Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ ու քարոզէ:

Յաւարտ Ս. Պատարագի մասնաւոր հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Խաչվերացի վարդապ. Ս. Խաչի տօնակատարութեան առթիւ Ս. Եկեղեցւոյ մատաղ, մատաղագին ու իւզաղին նուիրողներուն ընդ ննջեցեալներուն հոգեոյն ի հանգիստ:

Երգեցողութիւնները պիտի կատարուին բազմաձայն, Պէյողուի Գպրաց Դասին կողմէ:

Սկզբն. ժամերգ. ժամը Տին, Ս. Պատարագի ժամը 10ին: (Թաղականութիւն Պալաթի) 1-3

ԹՈՒՐՔԵԻԱՆԳԼ. ԲԱՐԵՒ Ս.ՄՈՒԹԻՒՆԸ

ՇԵՏՁՇԵՏԷ Կ'ԱՄՐԱՊՆԴՈՒԻ

«Թուրքիոյ և Անգլիոյ Համաձայնութիւնը» խորագրին տակ «Տէյլի Է. քարէն» թերթը կը գրէ:

«Ձեռնհաս շրջանակներ կը յայտնեն թէ Մերձար Արեւելքի խաղաղութիւնը շահարգող Համաձայնութիւն մը կնքուած է Անգլիոյ և Թուրքիոյ միջև: Հաւատարմ աղբիւրներէ կը հաղորդուի թէ Թուրքիա թէ՛ ծանր ճարտարաբանտի և թէ՛ զինւորական պէտքերու համար մեծ յանձնարարութիւններ պիտի ընէ Անգլիոյ:

Անգլիացի ճարտարագործներու և գրամատեններու խմբակ մը կը գրտնուի այսօր Թուրքիոյ մէջ: Յուսով է որ պրացիներն ալ պիտի օգտուին Անգլիացիներու այս խմբակէն և կը սպասուի որ Անգլիոյ գլխաւոր ալ աւելի ամրանայ Միջերկրականի մէջ: Միւս կողմէ, Թուրքիա ի վիճակի պիտի ըլլայ զէնք և ռազմանիւթ հայթայթելու այն երկիրներուն, որոնց հետ Ուխտեր կնքած է:

Իրազիկ անձեր հաղորդեցին թէ, մօտ օրէն պիտի ստորագրուի Թուրքիոյ, Իրաքի, Իրանի և Աֆղանիստանի միջև կնքուելիք Շրջանային Ուխտը:

ՄԱՔՍԵՐՈՒ և մենաշորհներու գործավարութեան խորհրդական Ասիլ Օքալմաշ քաղաքի մէջ քննութիւններ կատարելով Իզմիր մեկնեցաւ:

ՄԻՆԷ ԱԶԱԳ

- ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱ ՉԱՐՇԸ ԳՈՐՈՒ
- Մուտքը 15 դրուշ, տողը 10 դրուշ
- Ուրբաթ օրուընէ սկսեալ 3 ֆիլմ
- 1. ՇԵՐՈՍ ԱՒԱԶԱԿԸ
- 2. ՓՈՂՈՑԻ ԱՂԶԻԿԸ
- 3. ՄԻՔԻ ՄԱՈՒՉ

«Ժամանակ», յաջորդ սինէմայի բաժնին մէջ, Ազազ սինէմայի մէջ այս եղանակին երեւելիք ֆիլմերուն մասին մանրամասնութիւններ պիտի տայ:

ԱՄՊԱՍԱՏԷՕՐ

ՎԱՐԻԷԹԷ ՌԷՍԹՕՐԱՆ ԻՍԹԱՆՊՈՒԼԻ ՄԵՋ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԸԼԼԱԼՈՎ «Դ Զ Ս Կ Ը Ե Ի Ը» [Ուանգերգըլս]

Խօրական ուրիւ, նուագ, երգեր, կատակերգութիւններ, լարախաղացութիւն: Բացումը տեղի կ'ունենայ ԱՅՍ ԳԻՇԵՐ

ՊԱՆԿԱՆԵԱՆ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆԸ ՎԵՐՁԱՅԱԻ

Վերջին օրուան մրցումները հետեւեալներն են.—

400 մէթր.— Ա. Մանիթաքիս 50.1 վայրկ. նոր մրցանիշ: Մեզմէ Մէլի 52.8ով հինգերորդ ելաւ:

1500 մէթր.— Ա. Երկաքօրուլուս (Հ.) 4.6.8: Մեզմէ Մաքսուտ 4.15ով չորրորդ եկաւ:

Երեք քայլ.— Ա. Համպաքիս (Հ.) 14.19: Մեզմէ Թալաթ 13.44ով յորդ եկաւ:

Սկաւառակ.— Ա. Սիլա 41.78, Վէյսի 35.67ով հինգերորդ:

Չօղով ցատկել.— Ա. Բալքուս (Հ.) 3.90 մէթր: Հայտար 3.40ով հինգերորդ ելաւ իսկ Ֆէթիի միայն 3.30 կրցաւ ցատկել:

Մարաթօն.— Ա. Քիրիաքիտլու (Հ.) 2 ժամ 49.10:

4 անգամ 100 դրօշարշաւ.— Ա. Յունաստան 43.9 երկվ., Բ. Եռուկոսալախ 44.1 երկվ., Գ. Ռումանիա 45.2 երկվ., Դ. Պուլխարիտ 45.4 երկվ., Ե. Թուրքիա 45.6 երկվ.:

Ողիմպիականին փակուած կատարուեցաւ մեծ շուքով: Կէտերու ընդհ. գատաւորման արդիւնքը հետեւեալն է.

Ա. Յունաստան 150 կէտ, Բ. Եռուկոսալախ 71 կէտ, Գ. Ռումանիա 65 կէտ, Դ. Թուրքիա 28 կէտ, Ե. Պուլխարիա 13 կէտ:

ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՍԻՆԷ ՉԱՐՔԻ ՄԵՋ [ՆԱԽԿԻՆ ԷՔԷՐ] ՀԱՅԵՐԷՆ ԽՕՍՈՒՆ ՈՒ ԵՐԳԵՑԻԿ ՊԷՊՕ ՖԻԼՄԸ որ պատասխանուած է Հայաստանի Պետական բանրոնի արուեստագէտներուն կողմէ

«Ժամանակ» արդիական թերթին

ԳԱՂՏՆԱՊԱՅ ԾԱՌԱՅԻ ՄԸ ՅԻՇ Ա.ՏԱ.ԿՆԵՐԸ ՊԵՅՈՂԼՈՒԻ ՀԱՅՆԱՅՔ ԿԵԱՆՔԵՆ ԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՊՐՈՒԱԾ ԴՐՈՒԱԳՆԵՐ

Գրեց՝ ՄԵՆՏՈՐ

Ինձամով իր մազերը սանտրած և պէտք եղածէն քիչ մըն ալ աւելի արդուզարգ մը ըրած էր և արտաարդի կը ապասէր Տիկիինին: Կէս օրէն վերջ ժամը 2ին միջոցներն էր, տանը դուռը զարնուեցաւ: Յակոբ պատուհանէն տեսաւ Տիկիին Մառին, բայց վար չիջաւ, սպասեց որ դուռը բանան և ան վեր ելլէ: Այդպէս ալ եղաւ և Տիկիին Մառի իրենց յարկաբաժնին դուռը զարկաւ: Յակոբ վազեց և անմիջապէս դուռը բացաւ և մեծ քաղաքավարութեամբ ներս հրաւիրեց Տիկիին Մառին:

Յայտնի չէ թէ Յակոբի յարկաբաժնին մէջ ինչեք խօսեցան և ինչեք ըրին: Միայն մեր լսածին համաձայն չորս ժամ վերջ, երբ Տիկիին Մառի կը մեկնէր Յակոբի յարկաբաժնէն, արտասովոր արամազրութեան մը մէջ կը գտնուէր: Դէմքին վրայ տիրող յուզման յառաջ բերած կարմրութիւնը ալ աւելի զեղեցկացուցած էր Տիկիին Մառին, որուն վրայէն յայտնի կ'իրեւէր թէ զերագոյն վայրկեաններ ապրած էր: Գալով Յակոբին, ինքզինքին իրական Տօն ժուանի մը հովեք տուած էր և զերագոյն յաղթանակ մը տարած գործարարի մը երեւոյթը ուներ: Յայտնի էր որ արտակարգ զէպքեր տեղի ունեցած էին Յակոբի յարկաբաժնին մէջ, սակայն սա որոշ էր որ Տիկ. Մառի և Պր. Յակոբ չափէն աւելի մտերմութեամբ պէս կը բաժնուէին իրարմէ: Երեկոյան, երբ Մաթիլտ վերադարձաւ, Յակոբը քիչ մը տխուր գտաւ: Պատճառը հարցուց, բայց չկրցաւ որոշ պատասխան մը տալ: Ինչ որ մը չուէիմ, քիչ մը մտեցուցած ըլլալու եմ, որ վրաս կոտոր

ուածութիւն մը կայ պատասխանեց Յակոբ, Մաթիլտի կատակները փառատելու համար: Յաջորդ օրը Յակոբի նոյն տկար վիճակը շարունակուեցաւ: Մաթիլտ սկսաւ մտահոգուիլ թէ մի գուցէ Յակոբ հիւանդ ըլլայ և հիւանդութիւնը իրմէ ծածկէ, որով առաջարկեց բժիշկ մը բերել: Յակոբ մարմնապէս թէեւ հիւանդ չէր, բայց սրտով... Մաթիլտ ստանիկ բան մը մտքէն չէր կրնար անցնել և սակայն իրականութիւն մըն էր որ ի վերջոյ երեւան պիտի ելլէր: Մաթիլտ և Յակոբ այդ օրը տունը փակուած մնացին: Յաջորդ օրերը նոյնպէս, մինչև որ օր մը Յակոբ Մաթիլտի առաջարկեց Մեծ կղզի երթալ: Օգի և տեղի փոփոխութիւնը կարելի է բարեբար ազդեցութիւն մը կը գործէր վրան: Յակոբի մեղմամազոտ վիճակը այնչափ երկար շարունակուեցաւ որ, Մաթիլտ սկսաւ այլեւս կասկածիլ և իրաւամբ: Այսուհանդերձ իր կասկածները զաղտնի պահելով, համակերպեցաւ որ Մեծ կղզի երթան: Մըզկիրը գործադրուեցաւ և Մա

թիլտ ու Յակոբ, Մեծ կղզի, երկուս նեակ վարձեցին և պատշաճ կերպով կահաւորելէ ետք, հոն տեղափոխուելէ ետք, հոն տեղաւորուեցան: Այսպէս անցան տասնհինգ օրեր Մաթիլտ կը սպասէր որ Մեծ կղզի երկուսինը առանձնութեան մէջ Յակոբ մոռնայ իր վրայ ճնշող տրտութիւնը: Բայց ընդհակառակը օր օր աւելի կը շնչուէր երկուսարդի մեղմամազոտ վիճակը: Յակոբ կը նեղուէր Մեծ կղզի մէջ, կ'ուզէր վար, Իսթանպուլ իջնել և պոտիլ, կամ աւելի ճիշդ, անտնի Տիկիին Մառին, որուն հետ անցուցած հաճելի ժամերէն ետք մոռցած էր յաջորդ տեսակցութեան համար օր մը և տեղ մը սրտել: Ի զին ամէն բանի Յակոբ քաղապիտի իջնէր: Մաթիլտի ըսաւ թ յաջորդ առտու վար պիտի իջնէ Տօթքօրին կինը ուզեց միտսին երթալ բայց Յակոբ արգիլեց: Այս պարագան ալ աւելի կասկածներ անթընցուց Մաթիլտի մտքին մէջ: (Շար.)

ԻՆՉՈՒԻ ՈՂՐԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒՆ ՀԱՆԳԻՍՏ ԿԵԱՆՔ Կ'ԱՊԱՀՈՎՈՒԻ

ՔԱՆՔ ՏԵՍԱԿ ՅԱՆՑԱԽՈՐ ԵՒ ՈՂՐԱԳՈՐԾ ԿԱՅ

Գրեց՝ ԱՐԱ ԱԿԻՆԵԱՆ

Առանց բացատրության, բոլոր թուրքերեն թերթերը այս միջոցին մեծ կարեւորութեամբ կը զբաղին իմրալը կղզիով, ուր հաստատուած է արգելական բանտ մը, որուն ընտանիքները սակայն, սովորական բանտարկեալներու նման չորս պատերու մէջ արգելափակուած չեն, այլ կը դիտուին մէջ կը վայելեն կատարեալ ազատութիւն, կը պատին, կը խաղան, կ'երգեն ու կ'աշխատին: Բանտարկեալները այդ կղզին կը հերկեն զբաժ կը շահին և կ'ապրին երջանիկ կեանք մը:

«Բանտ չէ, այլ դրախտ» կը գրեն թուրքերեն թերթերը միարեւրան և կ'աւելցնեն թէ մարդ սիրով կընայ յանցանք մը գործելու փորձութիւնը ունենալ, քիչ մը ստեն այդ դրախտանման կղզին մէջ հանգստանալու համար:

Բանտարկեալներու կեանքը այսօր տանելի և նոյնիսկ իրենց գուրուի կեանքէն աւելի հանգիստ գարձնելու զազափարը շատ հին է և իր ծնունդը կ'առնէ պատիժ տալու ըսկղբունքէն:

Ինչո՞ւ յանցաւորները կը պատժենք: Որովհետեւ անոնք վնաս մը գործած են զոր պէտք է քաւեն, որովհետեւ անոնք յանցանք մը գործելով ընկերային կեանքի անդորրութիւնը խանգարած են, որովհետեւ անոնց ստանց պատիժի մնալը կըրնայ նոր յանցանքներ գործելու զըրգապատճառ ըլլալ, թէ՛ իրենց և թէ՛ ուրիշներուն կողմէ:

Ի՞նչ օգուտ ունի պատիժը: Պատիժը կ'ազատէ ընկերութիւնը վտանգաւոր տարրերէ, պատիժը յանցանք գործելու տարածքը քաղաքացիները կը վախճնէ, պատիժը յանցաւորը կը կրթէ և աւելի լաւ քաղաքացի մը ընելով կը վերադարձնէ իր ընկերութեան:

Պատիժներու գոյութեան պատճառներուն և օգուտներու մասին այս համառոտ տեղեկութիւններէն վերջ, աւելի զերկրի պիտի ըլլայ հասկնալ իմրալը կղզիին և անոր պէս դրախտանման բանտերու գոյութեան պատճառը:

Իսլայ արդեօք ամէն բանտարկեալի պէտք է տալ, այդքան հանգիստ բանտի մը մէջ, իր պատիժը քաշելու իրաւունքը: Անա կենսական հարցը: Մէկ նախադասութեամբ այս հարցումին պատասխանելը զիւրին է քայլ ընթացողներուն այս մասին լայն գաղափար մը տալու համար, պիտի մտնեմ, պատժական օրէնքին մէջ մեծ դեր խաղացող և իտալիոյ նախկին պատժական օրէնքին վրայ մեծ ազդեցութիւն ունեցող պատժական (°) անթորոջութիւնը պարզի հիմնադրներուն ուսումնասիրութեանց տուած արդիւնքներուն մէջ:

Այս զգալոցին հիմնադիրը, Տօթֆ. Լօմպարձօ անձերու վրայ կատարած ուսումնասիրութիւններէ, զիւրկներու վրայ կատարած «օթորոջ»ներէ վերջ սա եղբակացութեան հուսած է:

Պարզ յանցաւորն ու ոճրագործները կարելի է բաժնիլ հինգ դասակարգի:

1. Ի ծնէ յանցաւորներ

Ասոնք ֆիզիքական, ստղջական և կամ ժառանգական պատճառներով ոճիր գործելէ ախտո՞ղ մարդիկ են: Գազանային զգացումներ ունին: Ամէնէն սոսկալի տեսարանները անտարբերութեամբ կը դիտեն: Մարդկային զգացումներէ զուրկ են: Այս մարդիկը կարելի չէ կրթել, կարելի չէ զանոնք ոճրագործութենէ հեռու պահել: Ընկերութեան համար ամէնէն վտանգաւոր թիրերն են:

2. Ջղային յանցաւորներ

Կան ուրիշներ որոնք չափազանց (°) Մեր պատժական օրէնքը այդ օրէնքին թարգմանութիւնն է:

Ջղային են և ամէն ինչ չափազանցութեան կը տանին: Անոնք զէպք մը զիրենք կը ջղայնացնէ, անոնք հեղձնեալ այդ մասին մտածելով կը ջղադրուեն, կը զայրանան և այդ անկարեւոր գէպքին պատճառով մինչեւ իսկ ոճիր կը գործեն: Իսկ վերջը ճիշդ հակառակ տեսարանը կը պարզուի: Կը զղջան, կը ցաւին և գարձնալ ջղադրուելով իրենց գործած սխալին հետեւանքով մինչեւ անձնապանութեան կը դիմեն:

3. Յիմար յանցաւորներ

Ասոնք այն խելագարներն են, որոնք իրենց բրածէն ու թողածէն տեղեկութիւն չունին և անշուշտ չեն կրնար պատասխանատու նկատուիլ իրենց գործած յանցանքին համար:

4. Պատահական յանցաւորներ

Այս թիրերը ոչ ի ծնէ յանցաւոր են, ոչ ջղային և ոչ իմար, Պատահական զէպք մը, վերջապէս պարզ և ոչ թէ հրանշագին ջղադրուութիւն մը, վայրկեանի մը սխալը կամ անհոգութիւնը զիրենք յանցաւոր դարձուցած է: Ասոնք խիստ անվնաս են և նոյն իսկ իրենց մէջ շատ մը բարի մարդիկ չեն պակտր: Բազդի չար ճակատագրին զոհերն են:

5. Վարժուած յանցաւորներ

Այս թիրերը իրենց նկարագրով և յոյս ապրելակերպով ամէն օր մեր ուշադրութիւնը կը գրաւեն: Կապէլաներու, հանրատուներու, կասկածելի վայրերու միժագոյն յանցաւորները ըլլալով ոճրագործ ըլլալու հակամէտ կը դառնան և ներկայացած առաջին առիթին կը գործեն յանցանքը: Առաջին յանցանքը իրենց համար վարժութիւն մը կ'ըլլայ և այլեւս ոճրագործութիւնը երկրորդ րնութիւն մը կը դառնայ իրենց մօտ: Ղայթիւն և այլ վտանգաւոր բան զերու մէջ ապրող յոյս անցնելու տէրերը ասոնց լաւագոյն օրինակներն են:

Անա այս հինգ դասակարգին կը բաժնեն անթորոջութիւնը զպրոցի հեղինակները, բոլոր յանցաւորները և անոնց համար կ'առաջարկեն հետեւեալ պատիժները:

1. Ի ծնէ յանցաւորը պէտք կամ մեղքն է կամ աքսորել, այսինքն ընկերութեանէն զուրկ վտարել, որովհետեւ ան ոճիրէ ու յանցանքէ հաճոյք զգացող ըլլալով իր գոյութիւնը միշտ վտանգ կը ներկայացնէ մարդկութեան:

2. Ջղային յանցաւորները պէտք չէ պատժել կ'ըսեն այս պրոցի հեղինակները, քանի որ անոնց ջղային նկարագիրը արգէն իսկ չափազանց զղձումի ձեւին տակ բաւականաչափ ծանր հարուած մը կուտայ իրենց:

3. Յիմարն ալ պէտք չէ պատժել, անոր տեղը յիմարանոցն է և ոչ թէ բանտը:

4. Պատահական յանցաւորները բաղդին չար մէկ վայրկեանին գործուած սխալի մը զոհերն են, որոնք անշուշտ խորհելով ու տրամաբանելով չէ որ յանցանք գործած են և հաւանաբար ուրիշ անգամ ալ չպիտի գործեն, որով պէտք չէ զանոնք բանտարկել, քանի որ բանտին մէջ ոճրագործներու հետ ծանօթանալով կրնան խախտուած նկարագրով զուրկուիլ, մինչդեռ պատիժին նպատակն է մարդը կրթել և լաւ քաղաքացի մը ընելով ընկերութեան վերադարձնել:

5. Վարժուած յանցաւորները վտանգաւոր են, որով պէտք է անոնց ալ ի ծնէ յանցաւորներուն նըման ծանր պատիժներ տալ, քանի որ եթէ մէկուն ծնունդն է որ տուած է յանցանք գործելու ունակութիւնը, միւսին ալ վարժութիւնը տուած է և

ԳԵՐՄԱՆ ԲԱՆԱԿԸ

ՀԻԹԼԵՐ ԱՅԼԵԻՍ ՎՍՏԱՅ Է ԻՐ ԿԱԶՄԱԾ ԲԱՆԱԿԻՆ ՎՐԱՅ

ԳԵՐՄԱՆ ԲԱՆԱԿԻՆ ՊԱՏՄԱԿԱՆԸ

Ո՞վ ԳՐԱԻ ԱՌԱՋԻՆ ՀԻՄԸ ԵՒ ՈՐՈՒՔ ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՆ ՈՒ ԱՐԴԻԱԿԱՆԱՑՈՒՑԻՆ

ՈՐՆ Է ԱՆՉԱՍԸ ԳՐԱԻՈՂ ԱՌԱՋԻՆ ԳԵՐՄԱՆ ԲԱՆԱԿԸ

Գերմանիոյ վէրսալը պատելով կազմած նոր և արգիական բանակը ամբողջ աշխարհի մտահոգութիւն պատճառելու չափ զօրաւոր է, իր արգիական կազմակերպութեամբ և զէնքերով:

Այս պետութեան երէկի բանակը թիկունքն էր այն ստանուան գերման քաղաքականութեան, իսկ այսօրուան բանակը, ուժն ու թիկունքն է Հիթլերի քաղաքականութեան և անոր հրաշուշ ծառերուն գլխաւոր ազգալը:

Գերմանիա ընդ՝ պատերազմէն պարտուած դուրս ելլելով հանդերձ, Հնորիւ իր կորովի քաղաքականութեան կրցաւ տէր դառնալ բանակի մը, իսկ այսօր ալ իր կարգին, Հնորիւ բանակին, կրնայ պահել ու շարունակել իր կորովի ընթացքը միջազգային քաղաքականութեան մարզին մէջ:

Երբ այս բանակը առանց վախնալու ասպարէզ կը կարգայ ամբողջ աշխարհի, անշուշտ տեղին է ակնարկ մը նետել այն աշխարհին կացութեան վրայ, ուր ուղղուած են գերման սյաքները:

Շատ մը համաձայնութիւններով

երկուքն ալ յանցանք գործելէ հաճոյք զգացող թիրեր կը մնան:

Նոր դպրոցներ այսօր մանրամասնութեան մէջ չեն մտնել և յանցաւորները երկու զլխաւոր մասի կը բաժնեն: Անոնք որ յանցանք գործած չեն հակամետ են և անոնք որ պատահական յանցաւոր են: Առաջինները աւելի ծանր պատիժ կը կրեն: Մեր դատարաններուն մէջ ամէն օր կը լսենք գատուարին հարցումը:

— Ուրիշ ստեն ուէ յանցանքով պատժուած ես:

Եթէ պատասխանը «այո» է կը նշանակէ թէ մարդը պատահական յանցաւոր ըլլալու հակում ունի և կամ արգէն իսկ է, ուստի պատիժը ծանր կը տրուի: Իսկ պատահական յանցաւորներուն պատիժը ոչ միայն նաւազադին չափով կ'ըլլայ այլ օրէնքը անոնց ցոյց կուտայ շատ մը ուրիշ գիւրութիւններ, ինչպէս պատահական գործարարութեան յետազոտ (թէ՛ճի), պարզ խրատով մը պատիժի ներուած (սայի թէ՛վպի) ևն.:

Երբ յանցաւորն ու պատիժին վրայ այսքան մը տեղեկութիւն տուինք այլ եւս առանց գրուելու ալ ընթերցողներս պէտք է հասկնան ըլլան թէ ինչու կարգ մը բանտարկեալներու համար դրախտանման (եթէ կարելի է այդպէս լսել) կեանք մը կ'ապահովուի, և ո՞ր բանտարկեալ-

ԵՐԷԿ ԵՒ ԱՅՍՈՐ

րազմներուն Բրուսիայներու իշխան կէօրկ վրէժլմ չկրցաւ յաջողութիւն ցոյց տալ և Բրուսիան թալանի տըրուեցաւ:

Բայց Բրուսիոյ յաջող վնասակոր Ֆրէտերիք վրէժլմ կորովի ու գործունայ իշխան մը ըլլալով կրցաւ երկիրը ընդարձակել: Ան հիմնական ու մնալուն բանակ մը կազմեց: Այդ բանակին մէկ մասին հրամանատարութիւնը յանձնեց առաջին թողանոթաձիգ կազմակերպութիւնը կատարող մարափախ Ֆոն Շրէնի, իսկ միւս մասին հրամանատարութիւնը վտահուեցաւ զօր. Վալտէրի:

Այս շրջանին պարենաւորման և տիւրքի նոր կազմակերպութեան զատ Գերմանիա փոքր նաւատորմի մըն ալ տէր դարձաւ: Ֆրէտերիք վրէժլմ մեծ արժէք տուաւ նաեւ զինուորական գաշնակցութեան:

Շուէտի և Լեհաստանի հետ համաձայնեց զատ հայրենիքին սանձանները ընդարձակելու համար բանակին արդիականացումին միշտ համաձայն եղաւ: Սլլտայի գաշնակցին վերջն ալ 46 հետեւակազօրաց, 9 հեծելազօրաց, 4 վիշապազօրաց, 33 ամբողջական գունդերը պահեց: Ֆրանսայի դէմ կ'ուզէր միշտ զօրաւոր ըլլալ:

Կամաւորներու արձանագրութեան, օտարներու զինուորապետութեան և զինուորական շրջանակներու բաժանման նման գրութիւններ անոր տեղծած գործերն են:

Ֆրէտերիք վրէժլմ հեծելազօրաց գունդերը շուէտական գրութեամբ հասցուց և անոնց սպիտակ, հեծելազօրաց կապոյտ, իսկ թնդանօթաձիգներուն գոց գոյն հ. մազգետ ընդունեց:

Ֆրէտերիք վրէժլմ 1671ին լսելով թէ Ֆրանսա Հոլանտա մտեր է, Լուի ԺԻԻ դէմ ելաւ և անոր յաղթելով Ալզասը առաւ և Պրէտէնպուրկի վրայ քաղոք Ֆրանսայի գաշնակց Չուիցերիացիներուն ալ դասը տուաւ: Երբ այս զինուոր վեհապետը 1688ին աչքերը կը փակէր Բրուսիական 25 հազարոց մնալուն բանակ մը կար:

Ասկէ ետքն է որ պատմութեան նշակաւոր Ֆրէտերիք Ա.ը անցաւ Բրուսիոյ գահը և գերման բանակին մէջ նոր յեղաշրջումներ բերաւ: Այս մեծ յեղաշրջումներուն մասին պիտի արտայայտուինք յաջորդով:

ՕՐ, ԱՍՏՂԻԿ ԹԷԼԼԻԵԱՆ
ՉՐՋԵՆՆԻՄՏ
 Կրթական Տնօրէնութիւն
 Թայլոն, մանքօ, բուալէթ, Բոյ, Եւ օրուան նորայթի համեմատ, բարիգեան վերջին ուրբերը կը պատրաստէ
 ՓՈՐՁՈՎ ՄԸ ԿՐԵԱԲ
 ՀԱՄԱՊՈՒԼ
 Հասցէ՝ Վալտէ 25-մէ թիւ 27
 Թաքսի

ԻՐՎԻՆԿ ԹԱԼՊԵՐԿ ԻՆՉՊԵՍ ՅԱԶՈՐԷՅԱՆԻ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՏԱՐԻՔԻՆ ՄԷՋ ՀՕԼԻՎՈՒՏԻ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՏԻՔՏԱԹՈՐԸ ԴԱՌՆԱԼ

ԽՈՍՏՄՆԱԼԻՑ ԱՍՏՂԵՐ ԳՏՆՈՂ ԵՒ ՀԱՍՅՆՈՂ ՃԱՐՏԱՐ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԸ

ԿՐԷԹԱ ԿԱՐՊՈ

ԻՐՎԻՆԿԻ ՄԱՅՈՒՆՆԵՐՈՒՆ ԳԼՈՒԽԸ ԿՐ ԳՏՆՈՒԻ ՔԼԱՐՔ ԿԵՅՊԸԼԻ ԵՒ ՈՒՐԻԾ ԱՍՏՂԵՐՈՒ ՀԵՏ

ԻՐՎԻՆԿԻ ՆՕՐՄԱ ԾԵՐԸՐԻ ՀԵՏ ԿԱԶՄԱԾ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԲՈՅՆԻՆ ՄԱՍԻՆ ՀԵՏԵԻԵԱԸ ԸՍԱԻ ԴԱՄԲԱՆԱԿԱՆԸ ԽՕՍՈՂ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԸ

"ԻՐԵՆՑ ՄԵՐԸ ԱՅՆՔԱՆ ԱՆԿԵՂԾ ԷՐ, ԱՅՔԱՆ ՎՍԵՄ ԵՒ ԱՅՆՔԱՆ ՄԱՔՈՒՐ, ՈՐՔԱՆ ԲՕՄԷՕ ԺԻՎԻԵԹԻ ՊՕՏՄԱԿԱՆ ՍԷՐԸ . . ."

37 ՏԱՐԵԿԱՆԻՆ ՄԵՌՆՈՂ ՄԵԾ ԲԵՄԱԴՐԻՉ ԵՒ ՎԱՐԻՉԻՆ ՈՎ ՊԻՏԻ ՅԱԶՈՐԴԵ ԵՒ ՏԻՐԱԿԱՆ ԴԵՄՔ ԴԻՏԻ ԴԱՌՆ ԱՅ ՀՕԼԻՎՈՒՏԻ

Իրվինկի նստուցում մեծ աստղերէն Քլարֆ Կելպըլ

Ինչպէս գրած էինք, սինէմայի աշխարհը մեծ կորուստ մը ունեցաւ յանձնին տաղանդաւոր ու ներխուստաւոր բեմադրիչ մը՝ Իրվինկի Թալպէրկի, որ մեռաւ 37 տարեկան հասակին մէջ:

Իրվինկի Թալպէրկի կեանքը չէ նմանիք անոնց, որոնց մասին երկար պիտի խօսենք գրուած է իրենց մահէն վերջ:

Յիւրի հաստատութեան մը մէջ իր մուտքը ըրած օրէն սկսեալ, իր վիճակը արագ-ուար հակառակ յարաբերութիւն մը ցոյց տուած է իր աստղաբեկին մէջ, ինչպէս կը յայտնեն ամերիկեան սինէմայի շրջանակները:

1899 Մայիս 30ին, իր քարտուղար, պաշտօն տնօրէն Պրոքսթըրի Ինիվէրթը ընկերութեան մէջ և քանի մը ամիս վերջ, Լըմբըի Ալեքսիս անձնական քարտուղարը եղաւ:

Երկու տարի յետոյ, Իրվինկի Թալպէրկի Ինիվէրթը ընկերութեան ընդհանուր տնօրէն կարգուեցաւ, յաջորդելով Լուի Պ. Մէյլըրի: Երբ այս վերջինը Մէյլըր Կոլտուին Մէյլըրի նախագահութեան կը կոչուէր, Իրվինկի այ ընդհանուր տնօրէն կը կարգուէր նոյն հաստատութեան: Այն ատեն 27 տարեկան էր:

Թալպէրկի նախապէս շատ մը ասպարէզներու հետեւած է և Ամերիկեան

Թերթերը քիչ կը խօսէին իր վրայ և սակայն, իր ամուսին և միեւնոյն ատեն իր իր ասպարէզին բոլոր րանուէր անձ, հազուադէպ աստղաբեկներով օժտուած էր ան: Թալպէրկի և իր կինը՝ Նօրմա Շէլլըր ընտանեկան խիստ երջանիկ ու նախանձնի ըլլալը մը կազմած էին:

Թալպէրկի ամէնէն աւելի եւսանդուն աշխատակիցը հանդիսացած է ամերիկեան սինէմայի զարգացման: Ամերիկայի մէջ հիմա է որ կ'անդրադառնան այս իրողութեան, երբ ուրիշ օրուան հիւանդութիւնէ մը յետոյ, Իրվինկի վերջնական դրամ իր կեանքին և անոր յաջորդը դժուարապէս պիտի գտնուի: Մէյլըր Կոլտուին իր ներկայ փայլուն դերը և Հօլիվուօսի սինէմային մէջ առաջնակարգ դերը մը գրաւելը կը պարտի Թալպէրկի:

Երբ Մամուէլ Կոլտուին՝ Մէյլըր Կոլտուինի վրայ իր ունեցած իրաւունքներէն հրաժարեցաւ ի նպաստ Լուի Պ. Մէյլըրի, «Պէն Հօր» Ֆիլմի պատրաստութեան ասիւ կարգ մը դժուարութիւններ երևան կան: Թալպէրկի խիստ եւտպա զրկուեցաւ Թալպէրկի խիստ եւտպա զրկուեցաւ և իրեն յանձնուեցաւ այդ Ֆիլմին բեմադրութիւնը, որ յաջողութեամբ գրուի հանեց, գտնելով այդ դժուարին գերին պահանջած թիւր յանձնին Ռամօն Նօլարօյի:

Երբ Ֆիլմի վերջին ձեռնարկեց «Մեծ Զօրանքը» Ֆիլմին պատրաստութեան, բոլորն ալ դժկամակեցան և յայտնեցին թէ «ժամանակը յարմար էր այժմ պատերազմական Ֆիլմ պատրաստելու»: Միայն Թալպէրկի էր որ մեծ խանդաւառ թ իւն ցոյց տուաւ այս ձեռնարկին նրկատմամբ: Քանի մը տարի վերջ, ինքն էր զարմեալ որ համոզուած ըլլալով թէ

Իրվինկի Թալպէրկի Դարեկամներէն Բօնայ Քօլման

հոյակապ բեմադրութիւններն են Թալպէրկի:

Ամէն մարդ, Ամերիկայի մէջ, լաւ կը ճանչնար իր արվեստագետութիւնը և իր նուրբ ճաշակը:

Չափազանցութիւն չըլլար թերևս երբ ըսեք թէ Թալպէրկի զիւտ մը ըրաւ երևան թերթով Կրէթայի բեմական յատկութիւնները: Երբ Մօրլո Սթիւարթ, որ կարգով բեմադրելը ընդունուած էր, ուզեց իր հետք ասանիլ զեզանի Շուէտուհին, Թալպէրկի անմիջապէս նախատեսեց թէ ինչ փայլուն սպազայ կը խոստանար այս ամօթխած ու երկնոտ Շուէտուհին, որ այնքան գէշ կը խօսէր անգլիերէնը, ուստի խօսին ստանձնեց միանգամայն բեմադրութիւնը և ուշիւտութիւնը «Զեզեղը» Ֆիլմին, որուն հերոսուհին պիտի ըլլար Կրէթայ: Այնուհետև եղաւ անոր բեմադրելը «Աննա Բարկնի» Ֆիլմին:

Թալպէրկի ցայտուն կերպով երևան թերթը է վօն Շանէլի, Միլնա Լօյի, Բարք Կելպըլի և Ժանն Հարթի բեմական յատկութիւնները: Հօլիվուօսի այս հանրամտօթ արուեստագէտները Թալպէրկի կը պարտին իրենց ներկայ փայլուն ու նախանձնի դերը, որոնք ծանօթ են աշխարհի իր աստղաբեկ և կարող սիրերգակ արուեստագէտներ:

Թալպէրկի 1928ին ամուսնացաւ Նօրմա Շիլլըրի հետ և վերար սիրեցին անկեղծօրէն ու հաւատարմ մը նացին իրարու, մինչև որ անգուց

մահը խեց Թալպէրկի կեանքը, այլ թողով իր մանկամարդ կինը:

Յուզարկաւորութեան օրը խիստ յուզիչ դամբանականով մը կոչուեց Մաննէն եպիսկոպոսը ըսած է ի մէջ այլոց,

«Իրենց սէրը այնքան անկեղծ, այնքան վսեմ և այնքան մաքուր էր, որքան Բօմբօ և Ժիւլիէթի սէրը»:

Թալպէրկի երկու զաւակ ունէր, փոքրիկն Իրվինկի, եօթը տարու և Քաթլին մէկ տարու, երկու որբեր որոնք միակ միտիւթարանքը կը մնան ներկայիս իրենց սիրական մօր՝ Նօրմա Շիլլըրի:

Ինչպէս վերեւ յիշեցինք, Իրվինկի Թալպէրկի մեռաւ 37 տարեկան հասակին մէջ՝ իր սիրտը որ շատ տկարացած էր վերջերս և որ զինքը ստիպած էր աւելի քան տարի մը հանգիստ ընելու, չկրցաւ տակալ ծանր թոքապատի մը:

Իր մահը անհուն վրդապուծ պատճառած է բոլոր սիւնաքանդակները մէջ: Կ'ըսուի թէ իր մինչև հիմա ունեցած ծրագրերուն մէջ ալ մէկ փոփոխութիւն պիտի կատարուի և թէ

Նօրմա Շիլլըր, առաջուան պէս պիտի շարունակէ իր բեմական ասպարէզը, որուն վրայ այնքան հոգածու կերպով կը հսկէր իր հանգուցեալ ամուսինը:

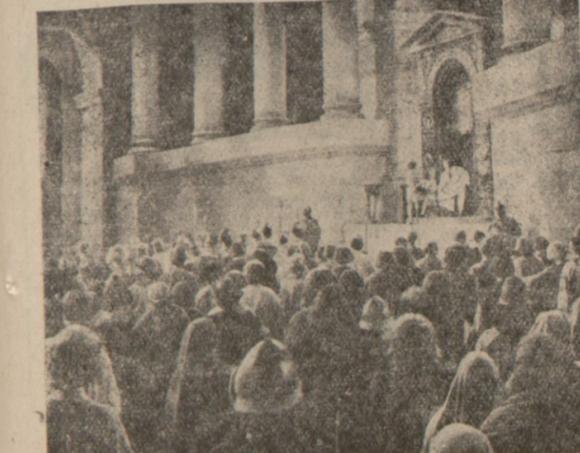
Սինէմայի շրջանակներուն մէջ ուշադրաւ զրոյցներ կը շրջին, որոնք թէ Կրէթայ Կարպօ, որ վերջերս ցրտաուղեկան մը հետեւանքով ստիպուած էր դադարեցնել «Բամբուզարդ կինը» Ֆիլմին փորձերը, հաւանաբար չշարունակէ իր փորձերը և նոյնիսկ վերջնականապէս հրաժարի սինէմայէն, յորմէնտէ իր մեծ քանակամը Թալպէրկի ոչ եւս է . . .

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԱԽՈՐԴ ՎՐՊԵՏ Մ. ԱԼՊԵՌ ՍԱՐՕ ՀՕԼԻՎՈՒՏԻ ՄԷՋ

Ֆրանսայի նախորդ վարչապետ Մ. Ալպէս Սարօ՝ Ամերիկա ճամբորդութեան ընթացքին Հօլիվուօս այցելած է, ուր իրեն կարգ մը քաղաքացիներու տուած է բեմադրիչ Ալեքսի Պ. Սթիւարթի:

Կրպե. որոնք Իրվինկի մէկ գնահատութեամբ ասոց կ'ըլլային

Իրվինկի բեմադրած Ֆիլմերէն մէկուն մէջ նիւնապիստօր մը

ԵՐԲ ՎԵՂԻՐ ԵՐԵ

ԳԼՈՒԽՆԻՆ ԻՐԵՆՑ ԱՆՈՒԹԻՆ ՏԱԿ ԿԸ ԿՐԵԻՆ

ՀԱԹԹԱԹ ՀԱՍԱՆ ՓԱԾԱ ԻՆՉՊԵՍ ԾԱՌԱՅՈՒԹԵՆԵՆ ՎԵՂԻՐՈՒԹԵԱՆ Բ Ա Ր Ձ Ր Ա Ց Ա Ի

ՕՐԻՆ ՄԵԿԸ ԻՐ ՀԱՎԱՌԱԿՈՐԴԸ ԳԼԽԱՏՈՒԹԵԱՆ ՖԵՐՄԱՆ ԱՌԱԻ ԲԱՅՑ

(Շար. Երեկի քիւն և վերջ)

Այս մարզիկը կարճ ատենի մէջ հարստանալու համար ժողովուրդը կը խուզէին ոչխարի նման: Յաճախ կը պատահէր որ, վախի մը պաշտօնանկութիւնով, նոր կարգուած վալին նախորդին զլրատման ֆէրմանն ալ հետը տանէր:

Կուսակալներու փոփոխութիւնը և պաշտօնանկութիւնը մեծ անկարգութիւններու տեղի կուտայ: Նոր կարգուած վալին իշխանութեան տիրանալու համար բանակով կուգար, հին կուսակալը կամ խեղճաման կ'ըլլար և կամ կը գլխատուէր, աւելի աչք բաց եղողը կը փախչէր և կ'ապաստանէր լեռները իր մարդոցով:

Պօսնայի կուսակալ քափթան հաթթաթ շահան փաւա, 1634ին, անուանի եղաւ արկածալից կեանքով:

Պարստական պարզ սպասեակ մըն էր Հասան, անիկա մեծցած էր էն-աւելուին մէջ օրին մէկը, Պարստան նորանցքին մէջ դէմը գտաւ Տարիւս-սասէյի սղան, Թորաման Հասանը:

Թորաման Հասան, Տէյի Մուսթաֆա կայսեր զահակալութեան արգելք եղող արքայազուն իշխանները սպաննելու նպատակ ունէր:

Երբանցքին մէջ երկու Հասանները ու իրենց մարդիկը բազմուած մը ունեցան: Սպասեակը զօր հաթթաթ կը կոչէին յաղթող հանդիսացաւ, իսկ սպասող արքայազուններուն մէջ կային Օսման և Մուրատ: Ապագայ Մուրատ Դ. կայսրը:

Մուրատ իր սպասարարին հանգէտ սպերախտ չգտնուեցաւ:

Երբ գահին տիրացաւ, հաթթաթ Հասանին հարցուց.

— Հասան, տիւր պէնտէն, նէ՞ արկերան:

— Արքայ ողջ լեր, պատասխանեց սպասեակը:

— Քեզի Պէյլերպէյի բրի և Պօսնայի վալի կարգեցի, այս է ֆէրմանն քաւ ինչպէս որ և հրամայեց իր քարտուղարին որպէսզի պաշտօնագիրը իսկոյն գրէ կնքէ իր կնիքով և յանձնէ հաթթաթ Հասանին:

Ապասեակը եղաւ Պօսնա Հէրսէքի կուսակալ փաւա: Սակայն, ինչպէս լսեալ «վեղիւրներուն գլուխը իրենց անուրիշ տակ է», և ինչքան բարձրանան այնքան կը մօտենան գահին:

Հասան փաւայի իշխանացան Պօսնայի մէկ քանի երեւելիներ:

Մուրատի հաւատարմը եղող, սիրահար Մուսթաֆայի միջոցաւ յաղութեան իրենց բողոքը արքային ահանջը հասցնելու:

Սիրահար Մուսթաֆա, պարստան նախկին սպասեակին, հաթթաթ Հասանի հետ հին հաշիւ մը ունէր և առիթ կը փնտռէր:

Յարմար առիթը չէր կրնար փոփոխել ուստի մէկին վրայ հազար բարդերով, սապէս խոսեցաւ թագաւորին.

— Տէ՛ր Արքայ, յաւիտեան կա՛ց, քու Հասան ծառայ Պօսնան կը կեղեքէ և կը կողպուէ, արգիւրութիւն կը հայցէ ժողովուրդը:

Թագաւորը իսկոյն կանչեց իր մանկաւորներէն Սիւլէյման անուն անձը, զայն Պօսնայի կուսակալ և Պէյլերպէյի կարգեց և հաթթաթ Հասանի զլրատման հրովարտելը յանձնեց անոր:

Սիւլէյման փաւա ժողովեց իր մարդիկը, ազգ ազգական, ծառաներն ու սիրահիները և ճամբայ ինկաւ: Սակայն Հասան փաւա բողոք ունէր, ինչու որ, իր ծառաներէն մէկը գործով իսթանպուլ եկած էր և էսիր բազարի պօշնագներու սրճարանը զբտուած պահուել վերահասու եղած էր անցած դարձածէն:

Հաւատարիմ ծառան ձին թամբեց ու քաւասարակ ճամբայ ինկաւ դէպի Պօսնա Սարայ: Սիւլէյման փաւա ալ նոյնքան կ'ըտապէր, ժամ առաջ հաթթաթ Հասան փաւային հաշիւը մաքրելու համար:

Հասան փաւայի ծառան, Պօսնա Սարայ հասած պահուն, տէրը մզկիթ գացած էր աղօթելու: Իսկոյն հոն փութաց, անոր մօտեցաւ և սկանչն ի վար բաւ.

— Շուտ փախիւր, Սիւլէյման փաւա զլրատմանդ ֆէրմանը առած կուգայ կոր:

Հասան փաւա իսկոյն քրոջը տուելը գնաց ու պահուեցաւ: Սիւլէյման փաւա հոն դիմեց, սակայն Հասան փաւա կնկան ֆէրման հագնելով, ծպտեցաւ և յաջողեցաւ պրծիլ:

Հասան փաւա այնուհետեւ գնաց իր մտերիներէն գտար Ալի էֆէնտիի բնակարանը: Երբ Սիւլէյման փաւայի

մարդիկը եկան գտարն պարտեալը գլխաւորեց զանոնք և ըսաւ.

— Փնտռած մարդերից իմ տանն մէջ չէ: Կրնաք ներս մտնել ու փնտռել: Սակայն սա ալ աւելցնեմ թէ, Կայսերական խորհուրդին վեղիւրներու և զագաւթերներուն առջեւ գանգատելու իրաւունքս ինձի կը վերադասեմ: Այն ատեն տեսնե՛ք Մուսթաֆա Մուրատի վրէժխնդրութիւնէն ինչպէս կազատիք:

Սիրահիները չի համարձակեցան ներս մտնել ու հեռացան: Հասան փաւա այլևս չէր կրնար մնալ այգտեղ: Պահ մը լեռները թափառեցաւ այլևս վալրերի մը եղած էր ան նոյնիսկ օրերով անօթի մնաց:

Սիւլէյման փաւայի մարդիկը աւելն կողմ կը փնտռէին զայն:

Հաթթաթ Հասան փաւա վերջապէս յաջողեցաւ կանանցի գտարն էֆէնտիին ականջը հասցնել իր վիճակը:

Կայսրը այս սրտոտ մարդուն ներք և զայն կուսակալ կարգեց Սարուխանի:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ՀՐԱԻՐ ԿՐՈՆ. ԺՈՂՈՎՈյ զԻՒԱՆԵՆ

«Արեւելք» օրաթերթի տարւոյս Օգոստոս 20ի թիւին մէջ, Կրոն. Ժողովոյ անդամները անուանարկուած էին անպատշաճ որակումներով:

Կրոն. Ժողովը իր վերջին նիստին մէջ պաշտօն յանձնեց էր իր Դիւանին, հրաւիրել նոյն թերթի տէր և պատասխանատու-տնօրէն Տիար Խորէն ճամճեանը և բացատրութիւն ստանալ նոյն հրատարակութեան մասին:

Ի պատասխան այս հրաւերին Տիար Խորէն ճամճեանի զիրը գահացուցել չնկատուելով Կրոն. Ժողովոյ Դիւանն սոյն հրապարակային կոչով վերստին կը հրաւիրէ անոսոյ Տիար յանձնարար շինչարթի օր, ժամը 14ին ներկայանալ Պատրիարքարան Կրոն. Դիւանին, ապաւ համար պահանջուած լուսարարութիւնները:

Սոյն հրապարակային հրաւերով ալ եթէ Կրոն. Դիւանն գահացուած չստանայ, հարկ պիտի ըլլայ դիմել օրինական միջոցներուն:

ԴԻՒԱՆ ԿՐՈՆ. ԺՈՂՈՎՈՅ

JOLI FAN 4 RUJLARI SAAT DAYANIR

ՎԵՂԻՆ ՆՈՐԱԶԵԻՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱԶԱՆ

SIPAMIZADE
HASAN HÜSNÜ
Bursa Pazarı

Վերականգնող կազմածներ, օժիտի, արերու և կիներու յատուկ ճերմակեղէններ, յապիկներ, բիւսամաներ, Ռօպտը շամպրներ մասնաւոր կերպով կը պատրաստուին և այս պարագան հանրութեան ծանուցանելով կը խնդրուի անգամ մը այցելել և տեսնել զանոնք:

ՍԻՐԱՅԻ ՕՂՈՒ ՀԱՍԱՆ ՀԻՍՆԻԻ ՊՐՈՒՍԱ ԲԱԶԱՐԸ
Սուլթան Համամ 4-24, Պէյողու, Իսթիլալ հասցէսի 376

«ԶՂԱՅԻՆ ՏԿԱՐՈՒԹԻՆ...»

Գրեց՝ ՎԱՀՐԱՄ Ա. ՀԱՅԿՈՒՆԻ

Արշակ բացարձակապէս անտեղեակ էր դեռ Եօզկատ եղած ատեն իր կնոջ ու Պարոյրի մէջ անցած դարձածէն: Զօրութիւն հասնելէն քանի մը օր վերջ ամէն բան իմանալով մեծ սրտաբեկութիւն մը ունեցաւ, ինչ որ կրճող կատարութեան փոխուեցաւ, երբ իմացաւ որ նոյն Պարոյրը հիմա կը գտնուէր միւսեւոյն քաղաքը և Իբրանտեան վաճառատան Ա. Տնօրէնն էր:

Մարդկային բնութիւնը անմեկնելի էրեւակներ ունի: Պարոյր այդպիսի սպասեակներէն Յովսէփի աղայի պաղատական առաջարկը մերժած և գրեթէ վաճառած էր, հիմա ինչո՞ւ արգեօք թշուաճական զգացումներ անուցանել կը սկսէր հանդէպ մէկու մը, որ իր կոխտածը վեր վերցուցեր էր: Այս էր սակայն իրօնութիւնը:

Իսկ Արշակ ի՞նչ պատճառ կրնար ունենալ ատելու մէկը, որ իր կնոջ ձեռքը խնդրած էր ժամանակին և

մերժուած...: Հապա Տիգրանուհի՛ն

...: Երբ խեղճ աղջիկը վերահասու եղաւ իր առաջին սիրոյն առարկային Զօրութիւն գտնուելուն, մեծ ցնցումներ կրեց: Հոգեկան տագնապներ ունեցաւ, զորս ջանաց ծածկել իր ամուսինէն:

Պարոյր առեւտրական մեծ ու անողոք պայքար մը բացաւ իր հակառակորդին դէմ: Իր անսպաս աղբիւրներով ու միջոցներով քիչ ժամանակուան մէջ բացարձակ ամուսնեան մասին Արշակի ստանձնած վաճառատան գործերը:

Օր մը ոսկայն անակնկալ մը եկաւ Պարոյրը տակն ու վրայ բնելու: Երբ այդ օրուան իրիկունը սենեակ եկաւ տոմսակ մը գտաւ ապակեփեղկի մը ձեղքէն ներս ձգուած: Ահա թէ ի՞նչ կը գրէր Տիգրանուհի իրեն.

«Աղջիկ Պարոյր. — Ի՞նչ վարագո հանոյք կը զգաս հարածելով անմեղ աղջիկ մը, որ քեզ

սիրելու տկարութիւնը ունեցաւ և սիրոյ կուսամարդէն ալ սպասեական պարկեշտութիւնով ետ քաշուեցաւ: Կեանքս թելէ մը կախուած է, եթէ ամենատարական պարկեշտութիւն և ճշմարիտ սիրոյ վայելումս ամենայնջին արժանիք ունիս, զագրէ զիս հարածելէ:

ՏԻԳՐԱՆՈՒՆԻ

Պարոյր ոտքէն մինչեւ գլուխը ցնցուեցաւ: Յաջորդ օրուրէ սկսեալ փոխեց իր առեւտրական ուղեւորութիւնը: Սկսեա խիստ մեծ վարկ բանալ Արշակին: Այս յեղակարծ փոփոխութիւնով թէեւ Արշակի գործերը կարգի մտնել սկսաւ, և սակայն ներքին բնագոյով մը Արշակ սկսաւ տառապիլ... Ո՛չ ոք բան մը չիմացաւ ամուսնակին՝ պատմութիւնէն, սակայն Արշակ տակաւ առ տակաւ իր ընտանեկան խաղաղութեան հետ իր առողջութիւնն ևս սկսաւ կորսնցնել: Պարթեւ Արշակ տակաւ կը բարակնար և տիեզեր Տիգրանուհի հետզհետէ կը զերնար:

Ինչո՞ւ Պարոյր իրեն այնպիսի կը ժպտէր, կ'օգնէր...: Արշակ յատ լաւ գիտէր թէ իր կնոջ ու պարագանե-

րուն մէջ ոչ մէկ յարաբերութիւն կար: Արքայ Զօրութիւն մտնած իսկ էր երկու տարի առաջուան խնդիրը: Եւ սակայն...

Հանելուկը անլուծելի էր...: Տիգրանուհիի հաւատարմութեան մասին բոլոր մը իսկ կասկածիլ ոճրագործութիւն էր: Արշակ լաւ գիտէ ատիկա: Մնաց որ մայր ըլլալու փափուկ վիճակի մէջ ըլլալով, սուրէն գուրս իսկ չէր կրնար: Անտեսանելի վտանգը սակայն կոշմարի պէս կը հարուածէր Արշակի հոգին:

Ամիսներ իրարու կը յաջորդէին և դժբախտ ամուսինը կը հիւժէր, երբ օր մըն ալ, աշնանային ցուրտ առտու մը, ծանր հարբուխով գուրս չեղաւ Արշակ: Հարբուխը կողտապի և կողտապին ալ թոքախտի փոխուելով, դեռ զաւակը չձնած, Արշակ 8 ամուսնու փեսայ աչքերը փոխեց իսպառ:

Տարի մը ետքն ևս Պարոյր և Տիգրանուհի իրենց կեանքերը կը միացնէին իրարու...:

Տիգրանուհիի սէրը յաղթած էր վերջապէս, «Չղային տկարութիւն» ցուցնող սկեպտիկ Պարոյրի...: (Վերջ)

Dislerinie
gürükdür...

Bu sizin kendi kabahatinizdir, zira dişlerinizi İsmal ediniz, bunlara iyi bakmazınız, halbuki bundan daha kolay bir şey yoktur, zira bu İhtiyacı temin edecek bir PERLODENT an iyi diğ macunu vardır.

PERLODENT

ԹՈՒՐԿԵՒԻՏԱԿ. առեւտրական համաձայնագրին շրջանը ամսոյս 20ին կը վերջանայ, որով նոր բանակցութիւնները մօտ ատենէն պիտի սկսին:

ԼԱՆՏՐԻԻ

ՍԵ ՈՐ ՓՈՔԵՐ ԱՂԶ- ՆԱԿՆԵՐ ԿԸ ՀԵՏԱ- ՊՆԴԵՏԻ Կ'ՍՊԱՆՆԵ

ՍՐԻԿԱՆ ԻՆՉՊԵՍ ԵԾԹԸ ԱՂԶԻԿՆԵՐ ԼԿԵԼԵ ՎԵՐՁ
ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌՋԵԻ ԿԸ ՍՏԻՊՈՒԻ ՆԱԾԻԻ ՏԱԼ
ԿԵՅԹԻՆԻ ՈՒՐՈՒԱԿԱՆ ԿԸ ԳԾՈՒԻ ԻՐ ԱՋՔԵՐՈՒՆ ԱՌՋԵԻ

Ինչպէս, ինչքան որ նորանայի
փոքր քաղաքներէն Շոմօնի մէջ պա-
տահած է, սակայն մեծ ազնուի ա-
ռաջ բերուաւ:

Կապիթէլ Սօքրայ անուն 27 տա-
րու վատահամբաւ մը ամբաստանուած
է 7 աղջնակներ լլկած և դանտը
սպաննած ըլլալու եղեւնագործու-
թեամբ:

Անբարոյրը ճանաչուածէն կ'ուրա-
նայ իրեն վերագրուած ոճիրը, այն-
պէս որ դատաւորները քիչ մը վա-
րանքի մատնուած կը թողին:

Անարկայական փաստերը, ինչպէս
կ'ըսեն դատական բացատրու-
թեամբ զօրաւոր չեն, ամբաստանեա-
լը յամառօրէն կ'ուրանայ իր արարքը:
Կապիթէլ Սօքրայ կանխատեսածու-
թեամբ տճրագործ է և ինչպէս ը-
սինք, կ'ընտրէ 5 տարեկանէն մինչև
10 տարու աղջնակները: Այդ անտեղ
հոգիները իր սահաշխատանքի տրոփի-
ն առաքելայ ընելէ ետք, ամէնէն նրբաց-
եալ ամանանքները տարով կը մեղցնէ
զանոնք:

Բազմաթիւ գողութիւններով ծան-
րաբեռնուած այս մարդուն քաղիէն
լեցուն է տեսակ տեսակ գողութիւն-
ներով: Արդէն 12 տարեկանէն սկսե-
լով գողութիւնը արհեստ ըրած էր ի-
րեն:

Սր մը Շոմօնի մէջ թափառած ա-
տեն 6 տարեկան անուշիկ ուղկան մը
հանդիպեցաւ: Հագարապետ Մարէս-
քոյի աղջիկը, Նիքոլն էր:

Սօքրայ իսկոյն մօտեցաւ պուպ-
րիկին և ըսաւ.

— Եկուր թռչնակ, քեզ նայէ
ինչ ետքարներ պիտի տամ: Այս ըսե-
լէ ետք փայտիայի սկսաւ անոր խո-
պուղիները:

— Աստուծոյ իր սրբը:
Այդ օրէն իվեր Նիքոլ անհետա-
ցած էր:

Շուրջ 6 ամիս առաջ, Շոմօնի ա-
րեւելեան կողմի պուրակին խորէն
գտան խեղճ աղջնակին դիակը:

Քննութիւնները եղեւնին հեղինա-
կը շատով կրեւան հանցին:

Պատաւ կին մը որ սկիւրի մող-
գիւր համար անտառ գացած էր,
ճանչցած էր Նիքոլը և սակայն ոճիրը
կ'ուրանար ան և կը պնդէր թէ ինք
չէր կրնար ըլլալ ոճիրն հեղինակը,
քանի որ Սրտոյնիւրու Պատը կը գտ-
նուէր, պատակին զինք տեսած ըլլալ
կարծած պահուն:

Սակայն ինչ մեկնութիւն տալ սա-
բանին որ, արտոյրներու պատճին
մէջ ուշադրութեան արժանի գէպք
մը պատահած է և Սօքրայ անտեղ-
եակ է այդ լանչն:

Սօքրայ կ'ուրանայ: Նիքոլն զի-
ակին անոյն անտարբեր մնաց ան և
պաղարեամբ գոչեց.

— Բայց կ'ըսեմ թէ ես չեմ ոճ-
րագործը և սուտ ու փուտ փաստերով
չէք կրնար ինծի վերագրել: Արդա-
րութիւնը անտեղ ըլլալս երեւան պի-
տի հանէ:

Տոմարի

ԳՍՂՏՆԱՊՍՀ

ՏԱՌԱՆ

ԵՒ ԻՐ ՅԻՇԱՍԱԿՆԵՐԸ

«Ժամանակ» ատենէ մը ի վեր
կը հրատարակէ «Գաղտնագար» ծա-
ռայի մը լրատուները:

Երեւակայեցէք ծառայ մը, երե-
ւակայեցէք գաղտնագար ծառայ մը,
որ իր լեզուին տակը բան չպահեր և
ամէն բան կ'ըսէ ոչ միայն սովորա-
կան ծառաներու նման իր քանի մը
տասնեակ ընթերցողներուն, այլ «Ժա-
մանակ»ի ամբողջ ընթերցողներուն,
որոնք անշուշտ իրենց կարգին չեն
մտնար գաղտնագար ծառային օրի-
նակին հետեւելու:

Բայց արդեօք ինչո՞ւ «Ժամանակ»
յամար է գաղտնագար ծառայ ա-
նունը տալ այդ մարդուն և ոչ թէ
«անգաղտնագար», ինչ որ շատ ա-
ւելի յարմար կ'ըլլար:

Այդ չեմ գիտեր, ինչ որ ինծի
զարմանք կը պատճառէ խնդրին այդ-
քան վրան բաց գրուիլն է դատական
համաճարակի այս օրերուն:

Իրաւ է որ գաղտնագար ծառան,
ժամկուած Մենտոր ծածկանունին տակ
աչքերէ հեռու կը գրէ, ինք ալ ձեռն-
միւ մէջնուտի (յանցանքի վրայ բու-
նուածներու) օրէնքին դո՞ւ չերթալու
համար, բայց իվերոյն իր գաղտնա-
պահութեան հետք չմտար այն վայր-
կեանին որ գրաւարը ձեռագիրներուն
ձեռք կը դարնէ:

Անցեալ օր ճանչնալու պատեհու-
թիւնը ունեցալ Մենտորը, որ գաղտ-
նագար ծառան աչքերուն տակն նստե-
ցուցած կ'աշխատէր:

Մարդը կը պատմէր տեւի արագ
քան պատու կետուր մը և աւելի ա-
խորժով քան աշխարհի ամէնէն ան-
գաղտնագար շատախօսը իսկ Մենտոր
ներանք բաց մտիկ կ'ընէր այդ գաղտ-
նագար ծառային անգաղտնագար խոս-
տովանութիւնը:

Վերջապէս համբերութիւնս հա-
տուաւ:

— Բարեկամ, այլ եւս ձգեցէք
սա գաղտնագար «բառը» պուրակի:

— Ինչո՞ւ, հարցուց Մենտոր:

Սպաննացող վտանգը տեսնելով, կը
քստմիտ, կը զարհուրիմ:

— Բայց չար մարդ մը չեմ կ'ը-
սեր Սօքրայ:

Յարգ լուտած վկաները անպատ-
են Սօքրայի. տեսնելք թէ կառափ-
նատէն պիտի կրնա՞յ ազատել զրուի-
րը:

— 44 —

կանները կամ քարտուղարները, աշխատանքանին վրայ
տեսնողին հնչող հեռաձայնի զանգալը, ոչ մէկ բան
կրնար ընդհատել կամ արգիլել իր զուակով զբաղելու
յատկացուցած այդ պահը:

Իվոն մեծցած, հմայիչ, խարտեաչ, կապուտաչուի
պարմանուհի մը եղած է: Բոլորակ կզակով մը վերջա-
ցած իր պզտիկ դէմքը, շնորհալի հաճոյակատարութեամբ
մը կը հախեր միշտ աջ ուսին, հմայիչ գրոշմ մը պար-
զեւելով իր նրբութեան:

Լիտէի կրթութիւնը աւարտելէ վերջ, հակառակ իր
հօրը փափաքին, ուզած էր. այլեւս զբաղիլ միմիայն
անակամ գործերով, փոխանակ համարաբան մտնելու:

Տանաթիկութեան այս նոր դերը լրջութեամբ ու
խղճմտութեամբ կատարեց հրամայելով սպասաւորներուն,
վարելով տան բոլոր գործերը և յարգարելով ու սեղա-
նակից ըլլալով ամէնօրեայ բազմաթիւ հիւրերուն, որոնք
հօրը գիրքին շնորհիւ անպակաս էին միշտ քաղաքական
մտադուն տունէն ու սեղանէն:

Հայրը հետզհետէ ծանօթացուց իր աղջիկը իր գրա-
դումնուուն մեծ մասին հետ: Աղջիկը անխոս մտիկ կ'ը-
նէր, պզտիկ գրուիլը հակած ուսին, և ի վերջոյ իր կար-
ծիքը կը յայտնէր ապշեցուցիչ յատակութեամբ ու հակիրճ
խօսքերով: Քանի մը անգամ նոյն խի, աղջկան կարճ
ու ազգու գիտողութիւններուն շնորհիւ, հայրը ազատած
էր վտանգաւոր կացութիւններէ:

Այնպէս որ հեռագրուէ իվոնին ազդեցութիւնը աւել-
ցաւ ընտանաբար տունին մէջ, և Բասքալ վէնտան գրե-
թէ ցաւով և սրտի ճմլումով կանգարադանար թէ, ուշ
կամ կանուխ իր աղջիկը պիտի բաժնուէր իրմէ, լքելով
իր օճակը, ամուսինի մը քաղուկներուն յանձնելու հա-
մար ինքզինքը:

Günesi, Yağmuru, Kari, Rüzgârı
DÜŞÜNÜN VE ÇANTANIZA

KREM PERTEV
YERLEŞTİRMİYİ UNUTMAYIN

— Այո՛, մարդուն գաղտնագա-
րութիւնը ո՞ւր է երբ ամէն բան կը
պատմէ:

— Այո՛, այս մարդը աշխարհի
ամէնէն գաղտնագար մարդն է, ու-
րովհետեւ իր պատմած մարդոց ի-
րական անունը մէյ մը ինք, և մէյ
մըն ալ ենթական գիտէ:

— Ասիկա գաղտնագարութիւն
չէ: Անգլիներէն առածը կ'ըսէ. «Երեք
հոգի կրնան գաղտնիք մը պահել երբ
երկուքը մեռած են»:

— Պարսկ խօսք, մենք «գաղտ-
նագար ծառայ» կ'ըսենք այս պարու-
նին, որովհետեւ չուզեր որ իրական
անունները գրենք: Բուն անուններու
մասին կատարեալ գաղտնագարու-
թիւն կը պահենք:

— Ուրեմն, երբ ամէն մարդ կը
հասկնայ խնդրոյ առարկաներուն ինք-
նութիւնը, ի՞նչ կ'արժէ անունները
գաղտնի պահելը:

— Բարեկամ մի՛ երկարեր, մենք
անուն չենք տար

— Դուն ալ ինծի լօջ մի կար-
գար, բարեկամ, գաղտնագար ըլլա-
լու համար չէ որ չես գրեր իրական
անունները:

— Հապա ինչո՞ւ համար:
— Դատարան չերթալու համար:
Գաղտնագար ծառան չխօսեցաւ.
կ'երեւի ընդունեց իր անգաղտնա-
պահութիւնը: Բայց անշուշտ «Ժա-
մանակ»ի մէջ անունը միշտ պիտի
չարուանակէ մնալ «Գաղտնագար Մա-
ռայ»:

ԱՌԱԿ

— 41 —

VI

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՄԱՐԴ ՍԸ

Ժիւլիէն Պուտալ «Հանրային կարծիքն ու թորհր-
դարանականութիւնը» յօդուածը գրած ատեն տեսակ մը
վիճակագրութիւն կազմած էր, ժԹ. զարէն ի վեր
Յրանալի քաղաքական պայքարներուն մասնակից կամ
անոնց հետ կապ ունեցող անձնաւորութեան մասին:
Ասկէ զատ երեւոյթանք չէր մտացած նաեւ հետաքրք-
րուիլ և զբաղիլ այդ շրջանի գործերուն հետ հետաւ-
կամ մօտէն կապ ունեցող իմաստասէրներուն, տեսա-
բաններուն, գրամատէ ներուն և գործի մարդոց հետ:

Այս հետախուզութեան շնորհիւ էր որ ծանօթացած
էր Բասքալ վէնտանի հետ:

Բասքալ վէնտան, 1885ի պատերազմի նախօրեակէն
սկսեալ խիստ կարեւոր դերակատար մը եղած էր: Եր-
բեմի պարզ ու միջակ օրագրողը, 1884ին չի գիտցուիլ
թէ ինչպէս յաջողած էր երեսփոխան ընտրուիլ և այն
ատենուան թորհրդարանին մէջ աչքառու զլրք մը գրա-
ւել իր ճարտասանական վարժութեան շնորհիւ միայն:
Ժողովին ամէնէն գերազգուած նխադրուած, մոզական
տուփէն դուրս ցատկող սատանայի մը պէս, յանկարծ

Մ Ի Շ Տ Ն Ո Յ Ն ՅԱՐԱՏԵՒՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԲԱՅԱՐՁԱԿ ԱՐԴԻՒՆՔ Կ Ռ Ի Բ Ի Ն

ժամանակն բոլոր ցուերը կը ճանգարեցնէ
Ռոմանթիզմ, գլխու ցաւ, ակուալի, ջրային, հարբուխի, թնփերնեքու,
պաղաւտիտան և այլ ամէն տեսակ ցաւերու դէմ միակ ազդեցիկ դեղը՝

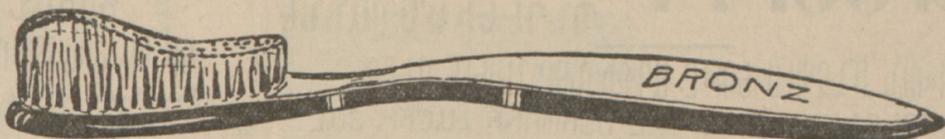
Կ Ռ Ի Բ Ի Ն Ը ՈՐ ԵՐԲԵՔ ԱՍԱՄՈՒՔ ՉԻՆՆԳՆԵՐԵՐ

Գին 7.5 դրաւ: Ամէն գեղարանի մէջ կը գտնուի

Neşriyat Müdüru
PÜZANT ŞAMLIYAN

Basıldığı yer
Selâmet Matbaası

“ՊՐՈՆԶ”, ԱԿՈՒԱՅԻ ՎՐՁԻՆՆԵՐԸ ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ

Եթէ կ'ուզէք ճերմակ, փայլուն և զեղեցիկ ականներ ունենալ, գործածեցէ՛ք մի միայն պրոնզ ականի վրձինները որոնք աշխարհի ամէնէն լաւագոյն և սուղջարար ականի վրձիններն են: Այս վրձինները պատրաստուած են Ամերիկայի մէջ մասնաւորապէս խնամուած տունկի մը փայտերէն, որոնք Գերմանիոյ մէջ առողջապահական մասնաւոր յանձնաժողովի մը ներկայութեան, գիտական պայմաններու համաձայն կը պատրաստուին: Աշխարհի բոլոր բրոֆէսէօրներն ու բժիշկները համոզուած գոյացուցած են որ «պրոնզ» ականի վրձինները սուղջարար պահական բոլոր պայմանները կը լրացնեն

ՊԷՅՕՂԼՈՒ ԿԱԼԱԹԱՍԷՐԱՅ ԴԵՂԱՐԱՆ ԱՆՄԷՏ ՃԷՎԱՏ

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը ծախուի մեծ զեղարաններու և անուշահոտութեանց վաճառատուններու մէջ կը գտնուի: Կեղծերէն զգուշացէ՛ք: Ձեր ԱԿՈՒԱՆԵՐԸ ՄԻՇՏ ՊՐՈՆԶ ԱԿՈՒԱՅԻ ՎՐՁԻՆՈՎ ՄԱԿԵՑԷՔ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ
ԻՎ.Ա.ՃԱՍՈՒՍՏՈՒՆ ԿԵՐՊՍՏԵՂԻՆԱՅ

Անգլ. և ուրիշ ամէն տեսակ սակուն և լաւաջնակարգ կերպաներ
Ղալաթիա, Հարաճնք փողոց. թիւ 36

Մեր վաճառատունէն առուստուր ընողները բացարձակապէս կրնան վստահ ըլլալ թէ ձերք ըջպիտէ խարուին, որովհետեւ մեր անշեղ և լայն զգլխի սկզբունքն է՝

ՊՍՏՈՒԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ ՓԻՉՈՎ ԷԳՈՂԱՆԱԼ

Շ Ա Հ Ն Ա Չ Ա Ր
ԱՐԴԻՍՎԱՆ ԴԵՐՉՍՎԱՏՈՒՆ

Պահչէ Գաբու, Պոստայի դէմ, Միկէ խան, Ա. յարկ

Իր բազմաթիւ յարգոյ յանախորդներուն կը ծանուցանէ թէ իր վաճառատան մէջ մասնաւոր խնամքով կը պատրաստուին Ֆրանքի, սօօքրինի, ժաքէթ Ա. թայլի և այլ զանազան հագուստներ, ամենազերջին նորաձեւութեանց համաձայն, խիստ զերամտոյշիլ զինեւորով, անգլ. և ֆրանս. տոկուն կերպաներով, լաւ ծախքերով ու մաքուր գործաւորութեամբ, ճաշակաւոր և անթերի ձեւով:

Անգամ մը այցելել կը բաւէ

Ս Ա Կ Ա Ր Ա Ն

7 Հոկտ. 1936 ԴՇ

ԹՂԹԱԻՐԱՄՆԵՐ

Պանք Օթոման	243
Թրքական ոսկի	990
Սթեյլին	625
Լիրէթ	164
Ֆրանք ֆրանսական	—
Զուլցերլանդական ֆրանք	570
Պելճիական ֆրանք	84
Տրախմի	23
Լէյ	16
Լէվա	25
Տօլար	126
Ռայխմարք	30

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐ

ԵՒ ԲԱՃՆԵԹՈՒՂԹԵՐ

Քրէտի ձեռնարկ	1903	103
» »	1911	98
Ներքին փոխառութիւն		97.50
933ի »		96.50
Անասուրու պարտաթուղթ Ա. Բ.		42
Պօն Անասուրու		45
Անասուրու բաժ.		24.70
Իւնի Թիւրք Ա.		22.40
» » Բ.		20.15
» » Գ.		20.45
Թրամվէյ բաժ.		19.50
Բէժի		1.80
Շիրքէթի ինսուրի		16
Իշ Պանքար		10
Պօմօնթի		9.25
Կեդր. Դրամատուն		92
Քարափ		10.40
Տէրքօս		12.35
Սիւման Արալան		12.70

կ'ըլլէր ընձ և իր զուարթ ու պատրաստարան խօսքերը կ'արտասանէր այնպիսի վճռական ու սրտազրաւ շնչով մը, որուն առջեւ ամէն ֆրանսացի և մանաւանդ ամէն Բարիզցի գիտէ խանդավառիլ ու խոնարհիլ:

Բասքալ Վէնսան Խորհրդարանին կազմուին էր: Ասկէ վատ սակայն ան ունէր նաեւ ժողովին վրայ ազդելու յատկութիւնը: Այնպէս որ իր համբաւն ու անունը ժողովին ներքին շնորհներուն և յանձնախումբերուն մէջ ալ տարածուած էր:

Այն ատենուան կենսական խնդիրներուն մէջ, Բանամայի, Տրէյֆուսի գործերը և այլն, բազմաթիւ առիթներ եղած էին թերահաւատները համոզելու համար անոր կարողութեան և ազդեցութեան վրայ:

1897ին նախարար եղան և մասնակցեցան Բոմպի գորաւոր գահլիճին, շնորհիւ իր ցոյց տուած կատարի հակադերականութեան վարտէք՝ Ռուսի վարչապետութեան շրջանին: Այդ օրէն մինչեւ պատերազմի սկիզբը Բասքալ Վէնսան միշտ մաս կազմած էր իրարու յաջորդող գահլիճներուն, յաջորդաբար ստանձնելով Հանրազուտ Շինութեանց, Մոլային, Հանրային Կրթութեան, Գաղթավայրերու, Ներքին և Դատական նախարարութիւնները:

Անոր այս յաջողութիւնները կը զրգուէին իր թշնամիները, որոնք իրաւամբ կ'առարկէին թէ մէկ անձ մը չի կրնար այդքան բազմակողմանի յատկութիւններ և կարողութիւն ունենալ, վարելու համար Ֆրանսայի պէս երկրի մը այլազան նախարարութիւնները:

1915ին, պատերազմի նախօրեակին երբ անպաշտօն նախարար էր, ստիպուեցաւ վերջապէս իր հրաժարականը մատուցանել և մասամբ մեկուսացաւ իր խոսքատու յայ կեանքէն: Թէեւ երեսփոխան էր միշտ, բայց այլեւս անկանոն կերպով կը յանախօսէր Խորհրդարան, կ'երթեւեկէր ներքին շնորհներուն մէջ, կը խառնուէր վիճող խումբերուն, բայց շատ քիչ կ'երեւէր ժողովարարին մէջ, ուր

կը զգուշանար ճառախօսելէ և վիճարանութեան մասնակցելէ:

Այս հանդարտ վիճակը տեսնողներէն ամէն անոնք որոնք տեղեակ էին Բասքալ Վէնսանի երբեմնի եռանդին, ի զուր կը յուսային թէ օր մը պիտի պայթէր զարձակ այդ մարդուն մէջ կուտակուած փոթորիկը:

Անպաշտօն նախարարութեանէն հրաժարելէն վերջ, հետզհետէ ան միջամուխ եղած էր պետական գործերու, որոնք հետուէն համ մօակէ կապ ունէին ազգային պաշտպանութեան աշխատանքին հետ:

1919ին, այլեւս թեկնածու շնորհաւայացաւ և այն ատենէն ի վեր կ'ապրէր մեկուսացած, հետաքրքրուելով միմիայն իր կազմակերպած ընկերութիւններուն նիւտերով:

Քառասուն տարեկանին ամուսնացած էր պաշտօնակից երեսփոխանի մը աղջկան հետ, բայց իր կողակիցը, որ սովորական կին մըն էր, աղջիկ գաւակ մը ծնունդ տալէ երկու տարի վերջ մեռած էր: Եւ Բասքալ Վէնսան ամուսնացած մարդու գործնականութիւնը չվայելած, ստացեր էր մայրակորոյս աղջկանը բարի և ուշադիր հօր մը բոլոր յատկութիւնները:

Իր պզտիկ աղջկիկը՝ Իվօնը, մեծցուց հայրական ամենափափուկ և սրտազրաւ սիրով մը:

Ամէն իրիկուն, խորհրդարանէն վերադարձին, իր առօրեայ նախարարական կամ երեսփոխանական աշխատանքին խոնջէնքովը ընկճուած, քանի մը վայրկեան գտնէ կ'առանձնանար այն ընդարձակ ու լուսաւէտ սենեակին մէջ, ուր բազմաթիւ պուպրիկներու և այլազան խաղալիքներու մէջ կը մեծնար իր աղջիկը, վստահելի ու համեստ կնոջ մը մշտարթուն կնոջ մը հակողութեան տակ:

Այդ պահուն ուրիշ ոչ մէկ բան կը հետաքրքրէր զինքը: Դրան առջեւ խոնուած այցելուները, խորհրդա-

Մ Ի Շ Տ ՌԱՏԻՈԼԻՆ

Ո Ր Ո Վ Հ Ե Տ Ե Ի
ԱՄԷՆ ՕՐ ՌԱՏԻՈԼԻՆ ԳՈՐԾԱՍԵՆՈՎ, ԿԱՐԵԻ Է ԱՌԱՋՔԸ ԱՌՆԵԼ ԲԵՐՆԻ ԵՒ ԱԿՈՒԱՅԻ ՇԻԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
ՄԻԱՅՆ ԹԷ
ՕՐԱԿԱՆ ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ ՊԷՏՔ Է ՎՐՁԻՆԵԼ ԱԿՈՒԱՆԵՐԸ
ՌԱՏԻՈԼԻՆ
գեղեցիկութիւն և սուղջարարութիւն ըսել է